

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 5.4.2023
COM(2023) 185 final

2023/0093 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om överföring av straffrättsliga förfaranden

{SWD(2023) 77 final} - {SWD(2023) 78 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Den ökande gränsöverskridande brottsligheten innebär att de straffrättsliga systemen i EU i allt högre grad måste hantera situationer där flera medlemsstater har behörighet att lagföra samma brott. Exempelvis kan det hända att ett brott förbereds i en medlemsstat men begås i en annan medlemsstat, gärningsmännen grips i en tredje medlemsstat och de tillgångar som härrör från brottet överförs till en fjärde medlemsstat. Detta gäller särskilt brott som begås av kriminella organisationer, t.ex. narkotikahandel, smuggling av migranter, människohandel, olaglig vapenhandel, miljöbrott, it-brottslighet eller penningtvätt. Parallell lagföring innebär utmaningar inte bara när det gäller samordning och effektivitet vid lagföring för brott, utan kan också vara till men för enskilda personers rättigheter och intressen och leda till dubbelarbete. Tilltalade, brottsoffer och vittnen kan behöva bli kallade för att höras i flera länder. Framför allt leder upprepade förfaranden till att begränsningar av deras rättigheter och intressen, t.ex. fri rörlighet, flerfaldigas. Inom det europeiska området med rättvisa är det lämpligt att om möjligt förhindra sådana negativa effekter och säkerställa att straffrättsliga förfaranden genomförs i den bäst lämpade medlemsstaten, till exempel i den stat där huvuddelen av brottet begicks.

Gemensamma regler för överföring av straffrättsliga förfaranden från en medlemsstat till en annan är därför nödvändiga för att effektivt bekämpa gränsöverskridande brottslighet och säkerställa att den bäst lämpade medlemsstaten utreder eller lagför ett brott. Detta verktyg för gränsöverskridande samarbete skulle ge ett mervärde i form av ett bättre fungerande europeiskt område med rättvisa. Det skulle därför bidra till en effektiv och korrekt straffrättskipning i medlemsstaterna. Sådana gemensamma regler skulle särskilt kunna bidra till att förhindra onödiga parallella förfaranden i olika medlemsstater avseende samma sakförhållanden och samma person, som skulle kunna leda till ett åsidosättande av den grundläggande straffrättsliga principen, som stadfästs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*), att en person inte får åtalas eller straffas två gånger för samma brott (principen *ne bis in idem*). De skulle också kunna minska antalet parallella förfaranden avseende samma sakförhållanden eller samma person som genomförs samtidigt i olika medlemsstater. För en effektiv straffrättskipning är det också av intresse att säkerställa att en överföring av straffrättsliga förfaranden kan ske när överlämnandet av en person för åtal enligt en europeisk arresteringsorder¹ försenas eller avslås, t.ex. på grund av att parallella förfaranden för samma brott pågår i den andra medlemsstaten. Detta beror på att överföring av ett straffrättsligt förfarande kan göra det möjligt att motverka strafffrihet för den åtalade personen.

Överföring av straffrättsliga förfaranden kan vara nödvändigt i ett antal situationer, men befintliga åtgärder på EU-nivå reglerar inte denna form av samarbete. Ett avtal mellan EU:s medlemsstater om överföring av straffrättsliga förfaranden undertecknades 1990², men på grund av bristande ratificering trädde det aldrig i kraft.

¹ Rådets rambeslut av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna.

² <https://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/treaties-agreements/agreement/?id=1990106&DocLanguage=en>.

I juli 2009 lade det svenska ordförandeskapet på 16 medlemsstaters³ vägnar fram ett initiativ till rådets rambeslut om överföring av straffrättsliga förfaranden⁴. Medlemsstaterna beslutade dock att avbryta förhandlingarna när Lissabonfördraget trädde i kraft den 1 december 2009⁵.

I avsaknad av en särskild EU-rättsakt överför medlemsstaterna för närvarande straffrättsliga förfaranden sinsemellan med hjälp av en rad olika rättsliga instrument, utan någon enhetlig rättslig ram för hela EU. Den mest omfattande internationella rättsliga ramen för överföring av straffrättsliga förfaranden – den europeiska konventionen om överförande av lagföring i brottmål av den 15 maj 1972 – har ratificerats och tillämpats av endast 13 medlemsstater. De flesta medlemsstater använder artikel 21⁶ i den europeiska konventionen av den 20 april 1959 om inbördes rättshjälp i brottmål⁷ som en mekanism för att begära lagföring av en misstänkt i en annan part i konventionen. För denna form av samarbete är dock förfarandet för överföring till stor del oreglerat. Andra rättsliga grunder för samarbete på detta område är nationella lagar, bilaterala eller multilaterala avtal samt ömsesidighetsprincipen.

I sin rapport från maj 2019 om det fortsatta arbetet på området ömsesidigt erkännande av straffrättsliga avgöranden⁸ föreslog det rumänska ordförandeskapet att ytterligare utforska behovet av ett lagstiftningsförslag om överförande av lagföring i brottmål. Rådet uppmanade i sina slutsatser om en europeisk arresteringsorder⁹ i december 2020 kommissionen att överväga om ett EU-instrument om överföring av lagföring i brottmål är genomförbart och skulle tillföra ett mervärde. Eurojust och det europeiska rättsliga nätverket har också tagit upp¹⁰ ett antal rättsliga och praktiska frågor som myndigheterna ställs inför i avsaknad av tydliga gemensamma regler och förfaranden, och har efterlyst ett EU-instrument på detta område.

I avsaknad av en gemensam rättslig ram och på grund av skillnader mellan medlemsstaternas nationella straffrättsliga system, närmare bestämt när det gäller frågan huruvida en medlemsstats åklagarmyndigheter har möjlighet att avstå från lagföring eller om de är skyldiga att lagföra varje brott som omfattas av deras behörighet, har överföringen av straffrättsliga förfaranden stött på flera rättsliga och praktiska problem. Praktiska erfarenheter visar att överföringsförfarandets effektivitet särskilt hämmas av onödiga förseningar och bristande kommunikation mellan myndigheterna. Ineffektiv lagföring har också utpekats som ett problem, eftersom överföring av straffrättsliga förfaranden inte alltid sker när de skulle gagna rättsskipningen, t.ex. i fall där brottet begicks i en medlemsstat, men både brottsoffret och den misstänkte befinner sig i en annan medlemsstat. Dessutom kan det hända att den anmodade staten inte är behörig att lagföra ett brott om inget anknytningskriterium för

³ BE, BG, CZ, DK, EE, EL, ES, FR, LT, LV, HU, NL, RO, SI, SK och SE.

⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52009IG0912%2801%29#ntc3-C_2009219EN.01000701-E0003.

⁵ Detta berodde på en ändring av beslutsförfarandet eftersom rådets ordförandeskap förväntade sig att ett nytt instrument skulle läggas fram enligt Lissabonfördraget, rådets dok. 16437/09 och 16826/2/09.

⁶ Ibland jämförd med artikel 6 i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater.

⁷ <https://rm.coe.int/1680074cc8>.

⁸ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9728-2019-INIT/sv/pdf>.

⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:52020XG1204\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:52020XG1204(02)).

¹⁰ [Eurojust Report on the transfer of proceedings in the European Union](#), 2023, [Eurojust Written recommendations on jurisdiction](#), 2021, [Report on Eurojust's casework in the field of prevention and resolution of conflicts of jurisdiction](#), 2018, [Rapport från det strategiska seminariet: Conflicts of jurisdiction, transfer of proceedings and ne bis in idem](#), Eurojust 2015, [Slutsatser från det europeiska rättsliga nätverkets 52:a plenarsammanträde: Role of the EJN in fostering the practical application of the EU mutual recognition instruments](#), 2019.

behörighet kan fastställas. I synnerhet i situationer där överlämnandet av en person enligt en europeisk arresteringsorder försenas eller avslås kan avsaknaden av lagföringsbehörighet i den anmodade staten till och med leda till strafffrihet. De ovannämnda problemen kan leda till förseningar i straffrättsliga förfaranden till följd av långdragna överföringsförfaranden samt till ineffektiv användning av mänskliga och ekonomiska resurser, t.ex. på grund av att förfaranden äger rum parallellt i två eller flera medlemsstater. Skillnader mellan de nationella systemen vad gäller misstänkta, tilltalade och brottsoffers ställning, rättigheter och berättigade intressen vid överföringar kan dessutom medföra rättsosäkerhet och ett otillräckligt skydd för de berörda enskilda personernas rättigheter.

För att ta itu med dessa problem beslutade kommissionen att föreslå ett nytt instrument för överföring av brottmål. Detta initiativ ingår i kommissionens arbetsprogram för 2022¹¹. Förslaget har fyra mål, nämligen att

- 1) förbättra en effektiv och korrekt rättskipning i EU,
- 2) förbättra respekten för de grundläggande rättigheterna i samband med överföring av straffrättsliga förfaranden,
- 3) förbättra effektiviteten och rättssäkerheten vid överföring av straffrättsliga förfaranden,
- 4) möjliggöra överföring av straffrättsliga förfaranden, om det är i rättskipningens intresse men för närvarande inte är möjligt mellan medlemsstaterna, och minska strafffriheten.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

I rådets rambeslut 2009/948/RIF¹² fastställs ett förfarande för informationsutbyte och direkta samråd mellan behöriga myndigheter för att få till stånd en effektiv lösning och undvika negativa följder som uppkommer vid parallella förfaranden. På samma sätt fastställs i annan EU-lagstiftning om straffrättsliga frågor, särskilt med avseende på vissa typer av brottslighet, såsom bekämpande av terrorism (Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541, rådets rambeslut 2002/475/RIF) och organiserad brottslighet (rådets rambeslut 2008/841/RIF), faktorer som ska beaktas för att centralisera förfaranden till en enda medlemsstat när mer än en medlemsstat har möjlighet att lagföra på grundval av samma sakförhållanden. Dessa rättsakter reglerar dock inte förfarandet för överföring av straffrättsliga förfaranden, som kan vara en nödvändig lösning i sådana fall.

Särskilt Eurojust har en nyckelroll när det gäller att underlätta preliminära kontakter och samråd och lösa behörighetsfrågor. Eurojust kan begära att de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna godtar att en av dem kan vara bättre lämpad att utreda eller lagföra specifika brott. De behöriga nationella myndigheterna är också skyldiga att informera Eurojust om fall där behörighetskonflikter har uppstått eller sannolikt kan uppstå. Målen för detta förslag är förenliga med förordning (EU) 2018/1727 om Eurojust¹³. Dessutom har Eurojust offentliggjort riktlinjer om vilken jurisdiktion som bör väcka åtal¹⁴. Genom att föreslå faktorer som ska beaktas i mål som omfattar flera jurisdiktioner har dessa riktlinjer

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0645>.

¹² Rådets rambeslut 2009/948/RIF av den 30 november 2009 om förebyggande och lösning av tvister om utövande av jurisdiktion i straffrättsliga förfaranden.

¹³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727 av den 14 november 2018 om Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust), och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2002/187/RIF, EUT L 295, 21.11.2018, s. 138.

¹⁴ https://www.eurojust.europa.eu/sites/default/files/assets/eurojust_jurisdiction_guidelines_2016_en.pdf.

hjälp behöriga nationella myndigheter att fastställa vilken jurisdiktion som är bäst lämpad för lagföring i gränsöverskridande mål.

EU:s instrument för gränsöverskridande straffrättsligt samarbete omfattar erkännande av domar och rättsliga avgöranden om i) verkställighet av påföljder¹⁵, ii) överlämnande av personer enligt en europeisk arresteringsorder, iii) insamling av bevis genom en europeisk utredningsorder¹⁶, samt förfarandena för ömsesidig rättslig hjälp, i synnerhet informationsutbyte utan anmodan¹⁷ och genomförande av brottsutredningar genom en gemensam utredningsgrupp¹⁸. Antagandet av gemensamma regler om överföring av straffrättsliga förfaranden skulle komplettera EU:s lagstiftning om gränsöverskridande rättsligt samarbete, särskilt genom att motverka risken för strafffrihet om överlämnande för lagföring avslås för en person som blivit föremål för en europeisk arresteringsorder. Ansökningar enligt detta förslag till förordning kan göras för alla typer av brott. Därför kan överföring av straffrättsliga förfaranden vara ett användbart alternativ till utfärdande av en europeisk arresteringsorder, om detta visar sig vara oproportionellt eller omöjligt, exempelvis för att strafftrösklarna inte uppnås. Om myndigheterna efter antagandet av den föreslagna rättsliga ramen i allt högre grad väljer överföring av straffrättsliga förfaranden skulle användningen av förfaranden inom ramen för den europeiska arresteringsordern kunna minska. På samma sätt skulle det kunna leda till en minskad användning av den europeiska övervakningsordern¹⁹, som gör det möjligt att låta en misstänkt bli föremål för en övervakningsåtgärd i sin hemmedlemsstat till dess att rättegången äger rum i en annan medlemsstat, i stället för att frihetsberövas före rättegång.

Förslaget bygger på EU:s befintliga minimiregler om enskilda personers rättigheter i samband med straffrättsliga förfaranden, som antagits i syfte att stärka medlemsstaternas förtroende för varandras straffrättsliga system och därmed underlätta ömsesidigt erkännande av domar i brottmål: de sex direktiven om processuella rättigheter 2010/64/EU²⁰, 2012/13/EU²¹, 2013/48/EU²², 2016/343²³, 2016/800²⁴ och 2016/1919²⁵ samt direktivet om brottsoffers rättigheter 2012/29/EU²⁶.

¹⁵ T.ex. rådets rambeslut 2008/909/RIF av den 27 november 2008 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på brottmålsdomar avseende fängelse eller andra frihetsberövande åtgärder i syfte att verkställa dessa inom Europeiska unionen.

¹⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området.

¹⁷ Konvention upprättad av rådet på grundval av artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater.

¹⁸ På grundval av rådets rambeslut av den 13 juni 2002 om gemensamma utredningsgrupper eller den konvention som upprättats av rådet i enlighet med artikel 34 i fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater.

¹⁹ Rådets rambeslut 2009/829/RIF av den 23 oktober 2009 om tillämpning mellan Europeiska unionens medlemsstater av principen om ömsesidigt erkännande på beslut om övervakningsåtgärder som ett alternativ till tillfälligt frihetsberövande (EUT L 294, 11.11.2009, s. 20).

²⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU av den 20 oktober 2010 om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 280, 26.10.2010, s. 1).

²¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 142, 1.6.2012, s. 1).

²² Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/48/EU av den 22 oktober 2013 om rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden och förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder samt om rätt att få en tredje part underrättad vid frihetsberövande och rätt att kontakta tredje parter och konsulära myndigheter under frihetsberövandet (EUT L 294, 6.11.2013, s. 1).

²³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/343 av den 9 mars 2016 om förstärkning av vissa aspekter av oskuldspresumtionen och av rätten att närvara vid rättegången i straffrättsliga förfaranden, (EUT L 65, 11.3.2016, s. 1).

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

I Haagprogrammet för stärkt frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen²⁷ ställs som krav att medlemsstaterna överväger möjligheterna att koncentrera åtal i gränsöverskridande multilaterala mål till en medlemsstat, för att öka lagföringens effektivitet samtidigt som korrekt rättskipning garanteras.

I åtgärdsprogrammet för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar i brottmål²⁸ efterlyses ett instrument som ger möjlighet att överföra straffrättsliga förfaranden till andra medlemsstater.

I rådets slutsatser från december 2020 ”Den europeiska arresteringsordern och utlämningsförfaranden – nuvarande utmaningar och det fortsatta arbetet” uppmanas kommissionen att överväga att utarbeta ett lagstiftningsförslag.

Förslaget ingår i EU:s strategi för att bekämpa organiserad brottslighet 2021–2025²⁹.

Utbildning av rättstillämpare i unionsrätten är ett mycket viktigt verktyg för att se till att den tillämpas korrekt och effektivt. För att förbereda rättstillämparna, se till att de kan möta 2000-talets utmaningar och att de följer med i utvecklingen inom unionsrätten, antog kommissionen en strategi för europeisk rättslig utbildning för 2021–2024³⁰. Syftet med strategin är att se till att rättstillämpare får utbildning i EU-rättens utveckling. I linje med denna strategi skulle utbildning av alla rättstillämpare behöva anordnas kort efter antagandet av detta förslag för att säkerställa en korrekt och smidig tillämpning och användning av nya digitala verktyg.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för EU-åtgärder är artikel 82.1 b och d i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*). I denna artikel fastställs EU:s befogenhet att fastställa åtgärder för att underlätta samarbetet mellan rättsliga eller likvärdiga myndigheter i medlemsstaterna inom ramen för straffrättsliga förfaranden och för att förebygga och lösa behörighetskonflikter mellan medlemsstaterna.

I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark.

²⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/800 av den 11 maj 2016 om rättssäkerhetsgarantier för barn som är misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden (EUT L 132, 21.5.2016, s. 1).

²⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1919 av den 26 oktober 2016 om rättshjälp för misstänkta och tilltalade i straffrättsliga förfaranden och för eftersökta personer i förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder (EUT L 297, 4.11.2016, s. 1).

²⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF (EUT L 315, 14.11.2012, s. 57).

²⁷ EUT C 53, 3.3.2005, s. 1.

²⁸ EGT C 12, 15.1.2001, s. 10.

²⁹ Kommissionens meddelande om EU:s strategi för att bekämpa organiserad brottslighet 2021–2025, COM(2021) 170 final.

³⁰ COM(2020) 713 final.

I enlighet med artiklarna 1–3 i protokoll nr 21 om Irlands ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, kan Irland skriftligen meddela rådets ordförande att Irland önskar delta i beslutet om och tillämpningen av en sådan föreslagen åtgärd, där den staten har rätt att göra detta. Meddelandet måste lämnas inom tre månader efter det att ett förslag eller initiativ har lagts fram för rådet i enlighet med avdelning V i tredje delen i EUF-fördraget.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Enligt artikel 4.2 j i EUF-fördraget delas befogenheten att vidta åtgärder på området med frihet, säkerhet och rättvisa mellan EU och dess medlemsstater. Därför kan medlemsstaterna agera på egen hand för att reglera överföring av straffrättsliga förfaranden.

En rättslig ram för överföring av straffrättsliga förfaranden kan dock inte i tillräcklig utsträckning och på bästa sätt uppnås av medlemsstaterna på egen hand, eftersom det rör sig om en gränsöverskridande fråga. Detta visar sig i den nuvarande fragmenterade rättsliga ramen, som medför rättsliga och praktiska utmaningar. Bilateral avtal mellan medlemsstater utgör inte heller någon lösning på problemen eftersom det i slutändan skulle behövas avtal av denna typ mellan samtliga medlemsstater.

Svaren på de offentliga och riktade samråden bekräftar att EU-åtgärder på detta område sannolikt kommer att ge bättre resultat än åtgärder på medlemsstatsnivå.

Både rådet och Europaparlamentet har erkänt att dessa utmaningar kräver åtgärder över den nationella nivån. I rådets slutsatser från december 2020³¹ uppmanades kommissionen att överväga ett nytt förslag, och i Europaparlamentets resolution från december 2021³² uppmanades kommissionen att lägga fram ett lagstiftningsförslag.

Med tanke på problemens gränsöverskridande aspekt som beskrivits ovan måste förslaget antas på EU-nivå för att målen ska kunna uppnås.

- **Proportionalitetsprincipen**

I förslaget fastställs regler enligt vilka en behörig myndighet i EU kan ansöka om att få överta straffrättsliga förfaranden, om detta skulle gagna en effektiv och korrekt rättskipning och förutsatt att fastställda kriterier respekteras. I hela den föreslagna texten väljs de alternativ som är minst ingripande för medlemsstaternas nationella straffrättsliga system, särskilt med hänsyn till att det i vissa rättssystem är obligatoriskt att lagföra (legalitetsprincipen), medan åklagarmyndigheten enligt andra rättssystem har utrymme att avstå från lagföring när det inte ligger i allmänhetens intresse (alternativprincipen).

Förslaget är begränsat till ansökningar som utfärdats inom ramen för straffrättsliga förfaranden. Ansökningar kan göras för alla typer av brott och därför skulle överföring av straffrättsliga förfaranden komplettera systemet för överlämnande av personer enligt en europeisk arresteringsorder. Därmed kan sådan överföring utgöra ett användbart alternativ till utfärdandet av en europeisk arresteringsorder om detta visar sig vara oproportionellt eller omöjligt, exempelvis för att straffrättsliga förfaranden inte uppnås. Förslaget ger också den anmodade myndigheten tillräckligt bedömningsutrymme för att avslå en ansökan, särskilt om den anser

³¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:52020XG1204\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:52020XG1204(02)).

³² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0501_SV.html.

att överföringen inte skulle gagna en effektiv och korrekt rättsskipning. Det införs inte heller någon skyldighet för den anmodade myndigheten att lagföra ett brott.

Förslaget innehåller en regel om att bevisning som överförs från den ansökande staten inte får avvisas i straffrättsliga förfaranden i den anmodade staten enbart på grund av att sådan bevisning har samlats in i en annan medlemsstat, men domstolens befogenhet att fritt bedöma bevisningen påverkas inte av denna förordning. I detta syfte följer förslaget regler som redan fastställts i rådets förordning (EU) 2017/1939³³.

I denna förordning föreskrivs behörighet i särskilda fall för att, när straffrättsliga förfaranden ska överföras i enlighet med denna förordning, säkerställa att den anmodade staten kan utöva behörighet för de brott på vilka den ansökande statens lagstiftning är tillämplig. Denna behörighet kan endast utövas efter en ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden när intresset av en effektiv och god rättsskipning så kräver.

Förslaget går således inte utöver det minimum som krävs för att nå det uppsatta målet på EU-nivå och vad som är nödvändigt för det ändamålet.

- **Val av instrument**

Eftersom förslaget rör gränsöverskridande förfaranden, där det krävs enhetliga regler, föreslår kommissionen en förordning som rättsligt instrument. En förordning är direkt tillämplig i alla medlemsstater och till alla delar bindande. Därigenom säkerställs att alla medlemsstater tillämpar reglerna på samma sätt och att reglerna träder i kraft samtidigt. Den säkerställer rättssäkerhet genom att motverka olika tolkningar mellan medlemsstaterna, vilket förhindrar rättslig fragmentering och andra problem som för närvarande påverkar överföringen av straffrättsliga förfaranden.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

I samband med utarbetandet av förslaget genomförde kommissionen under 2021 och 2022 omfattande samråd. Samråden riktade sig till ett brett spektrum av berörda parter som företrädde medborgare, offentliga myndigheter, akademiker och andra relevanta intressegrupper. Samråden utgjordes av i) återkoppling från allmänheten på uppmaningen att inkomma med synpunkter, ii) ett öppet offentligt samråd, iii) riktade samråd med medlemsstaternas myndigheter, Eurojust, det europeiska rättsliga nätverket, Europeiska åklagarmyndigheten, Europol och Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, iv) ett möte med experter från medlemsstaternas myndigheter och v) ett möte med kommissionens expertgrupp för straffrättsliga frågor.

På det hela taget råder bred enighet om att EU bör hantera de aktuella problemen med överföring av straffrättsliga förfaranden genom att anta ett nytt lagstiftningsinstrument. Det påpekas gång på gång att det behövs ett effektivare gränsöverskridande förfarande och att myndigheterna i den befintliga rättsliga strukturen ställs inför ett antal problem – exempelvis bristande kommunikation, oskäliga dröjsmål i överföringsförfarandena, höga kostnader för

³³ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten, EUT L 283, 31.10.2017, s. 1.

översättning av handlingar samt ogrundade ansökningar om överföring – som beror på att det saknas tydliga gemensamma förfaranden.

Återkopplingen från samråden har använts som underlag för förslaget och för det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar. En detaljerad sammanfattning av resultatet av kommissionens samråd återfinns i arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Utöver de ovan nämnda samråden med berörda parter har kommissionen samlat in och använt sakkunskap från andra källor.

Förslaget bygger i synnerhet på rapporter från Eurojust och det europeiska rättsliga nätverket³⁴.

Det tar också hänsyn till resultaten av ett forskningsprojekt om överföring av straffrättsliga förfaranden i EU³⁵ som samfinansierats av Europeiska kommissionen, från programmet Rättsliga frågor.

- **Arbetsdokument från kommissionens avdelningar**

Förslaget åtföljs av ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar³⁶, som innehåller en detaljerad beskrivning av problemet och förslagets mål. Här analyseras också den föreslagna lösningen med avseende på ändamålsenlighet, effektivitet, grundläggande rättigheter och samstämmighet med andra EU-instrument för gränsöverskridande rättsligt samarbete.

Det har inte gjorts någon konsekvensbedömning för detta initiativ, framför allt för att det inte finns några realistiska alternativ och för att konsekvenserna för medborgare och företag är begränsade³⁷. I arbetsdokumentet konstateras att förslaget på olika sätt väntas göra överföring av straffrättsliga förfaranden betydligt mer ändamålsenlig, eftersom det skulle i) öka säkerheten genom kapacitet att utreda, lagföra och bestraffa brott, ii) minska förseningarna i överföringsförfarandet, iii) möjliggöra överföring av straffrättsliga förfaranden där sådana förfaranden för närvarande saknas, och iv) öka rättssäkerheten.

Eftersom det genom förslaget inrättas ett heltäckande förfarande för att ansöka och fatta beslut om överföring av straffrättsliga förfaranden med en gemensam förteckning över kriterier, en uttömmande förteckning över skäl för avslag och en tydlig skyldighet att svara, väntas förslaget öka antalet framgångsrika överföringar av straffrättsliga förfaranden. Ett övergripande rättslig ram skulle ge större rättssäkerhet för alla berörda parter och minska fragmenteringen.

Detta skulle få positiva effekter för medborgarna. I en situation där enskilda personer är parter i straffrättsliga förfaranden – som misstänkta eller som brottsoffer – skulle en gemensam rättslig ram bidra till att säkerställa närhet till förfarandena, vilka om möjligt skulle äga rum i den medlemsstat där personerna i fråga är medborgare eller bosatta. Även om detta inte är tillämpligt i samtliga fall, eftersom det beror på omständigheterna i det enskilda fallet (t.ex. kan det finnas flera misstänkta eller brottsoffer från olika medlemsstater), väntas effekterna överlag bli positiva för dem.

³⁴ Se fotnot 11.

³⁵ <https://www.eur.nl/en/esl/research/our-research/eu-and-nwo-funded-research-projects/transfer-criminal-proceedings>

³⁶ SWD(2023) 77.

³⁷ Förklaras närmare i arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar.

Det decentraliserade it-systemet väntas göra kommunikationen mellan myndigheterna effektivare och mer ändamålsenlig. Detta elektroniska verktyg syftar till att spara tid och kostnader för myndigheterna. Det decentraliserade it-systemet skulle göra det möjligt att påskynda informationsflödet mellan användarna, stärka säkerheten för de uppgifter som utbyts och öka insynen. Användningen av den digitala kanalen kan också väntas få positiva miljökonsekvenser, tack vare den minskade användningen av papper och postförsändelser. Dessutom kan man förvänta sig positiva effekter i form av förenklingar och minskad administrativ börda.

- **Grundläggande rättigheter**

Parallella förfaranden i olika medlemsstater avseende samma brott är inte bara svåra att samordna och lagföra på ett ändamålsenligt sätt. De skapar också oproportionerliga bördor för de berörda personerna, som blir föremål för dubbla förfaranden och vars rättigheter och intressen begränsas på många sätt till följd av att arresteringsordrar, husrannsakingar och förhör och liknande genomförs i två eller flera medlemsstater. Det finns också en risk för att man bryter mot den grundläggande straffrättsliga principen att en person inte får åtalas och straffas två gånger för samma brott. Förslaget underlättar överföring av straffrättsliga förfaranden mellan medlemsstater och syftar således till att förhindra sådana överträdelser samt till att säkerställa att förfarandena koncentreras till den medlemsstat som är bäst lämpad att lagföra. Det faktum att allt fler begäranden om förhandsavgöranden lämnats till Europeiska unionens domstol under de senaste åren, där man velat få klarhet i tolkningen av principen *ne bis in idem* inom EU-rätten, visar att parallella förfaranden, som kan leda till överträdelser av principen, sannolikt äger rum i praktiken och ofta är svåra att upptäcka och lösa. Detta återspeglas också i Eurojusts ärendehantering³⁸, där det konstateras att överföring av straffrättsliga förfaranden är en nödvändig lösning när nationella myndigheter får kännedom om parallella förfaranden med samma sakförhållanden och mot samma person i en annan medlemsstat, för att undvika överträdelser av principen *ne bis in idem* och för att följa artikel 50 i stadgan och artikel 54 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet.

Förslaget omfattar ett antal skyddsåtgärder för att säkerställa respekten för de grundläggande rättigheterna för de personer som är inbegripna i överföringsförfarandet. Genom att en rättslig myndighet medverkar när en ansökan om överföring görs, både i den ansökande och i den anmodade staten, säkerställs att åtgärdens laglighet kontrolleras och att ansökan inte i onödan inkräktar på grundläggande rättigheter. Den ansökande myndigheten måste i varje enskilt fall säkerställa att kriterierna för överföring av straffrättsliga förfaranden är uppfyllda. Dessutom måste den misstänkta eller tilltalade personen samt brottsoffer som är bosatta i den ansökande staten höras om den planerade överföringen och ges möjlighet att yttra sig på ett språk som de förstår. Misstänkta och tilltalade personer samt brottsoffer som är bosatta i den ansökande staten informeras om beslutet om huruvida överföring av straffrättsliga förfaranden bifalls eller avslås, samt om vilka rättsmedel som finns tillgängliga för att bestrida ett beslut om att godta överföring. Undantag kan vara tillämpliga på såväl samrådsskyldigheten som skyldigheten att lämna information om det beslut som fattats, om detta skulle kunna inverka menligt på utredningssekretessen. Förslaget innehåller bestämmelser om att misstänkta, tilltalade och brottsoffer har rätt till ett effektivt rättsmedel mot ett beslut om att bifalla överföring av straffrättsliga förfaranden. Översyn genom en rättslig myndighet fungerar här som en ytterligare skyddsåtgärd. Det finns även skäl för avslag på grund av att principen *ne bis in idem* inte har iakttagits samt på grundval av immunitet och privilegier. Vidare, som en allmän skyddsåtgärd, anges uttryckligen i förslaget att dess bestämmelser inte bör tolkas som

³⁸

<https://www.eurojust.europa.eu/sites/default/files/assets/eurojust-report-on-the-transfer-of-proceedings-in-the-eu.pdf>

att de ändrar skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheter och rättsprinciper som återges i artikel 6 i EU-fördraget.

Eftersom förslaget reglerar överföring av straffrättsliga förfaranden är dessutom alla straffrättsliga processuella skyddsåtgärder tillämpliga på dessa förfaranden. Detta innebär särskilt rätten till en rättvis rättegång och rätten till försvar, i enlighet med vad som återges i artikel 6 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och artiklarna 47 och 48 i stadgan. Det innebär också relevant lagstiftning på EU-nivå om processuella rättigheter för misstänkta och tilltalade i straffrättsliga förfaranden, bland annat direktiv 2010/64/EU, 2012/13/EU, 2013/48/EU, 2016/343, 2016/800 och 2016/1919. Genom att fastställa gemensamma minimiregler för skydd i straffrättsliga förfaranden i EU leder dessa direktiv till ökat förtroende för alla medlemsstaters straffrättsliga system, vilket i sin tur säkerställer ett effektivare rättsligt samarbete i en anda av ömsesidigt förtroende.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Medlemsstaterna kan ådra sig engångskostnader för att anpassa sig till de nya bestämmelserna i förordningen, i synnerhet kostnader för att utbilda domare, åklagare och andra behöriga myndigheter i de nya bestämmelserna. De viktigaste återkommande kostnaderna väntas bli kostnaderna för översättning av handlingar i målen. Dessa kostnader väntas dock uppvägas något av de effektivitetsvinster och kostnadsbesparingar som förordningen medför.

Förslagets bestämmelser om elektronisk kommunikation genom det decentraliserade it-systemet i enlighet med förordning (EU) ../... [digitaliseringsförordningen]³⁹ skulle också påverka EU:s budget. Dessa kostnader, som kommer att täckas av budgeten för programmet Rättsliga frågor, skulle vara små eftersom det decentraliserade it-systemet inte skulle behöva utvecklas från grunden, utan utvecklas för många EU-verktyg för straffrättsligt samarbete inom ramen för [digitaliseringsförordningen]; endast små justeringar skulle krävas för det förfarande som anges i detta förslag.

Medlemsstaterna skulle också ådra sig vissa kostnader för installation och underhåll av det decentraliserade systemets åtkomstpunkter på deras territorier och för att anpassa sina nationella it-system så att de blir interoperabla med åtkomstpunkterna. Såsom redan påpekats kommer emellertid merparten av dessa finansiella investeringar redan att ha gjorts i samband med digitaliseringen av andra unionsinstrument för straffrättsligt samarbete. Medlemsstaterna skulle dessutom kunna ansöka om bidrag för att finansiera dessa kostnader inom ramen för unionens berörda finansiella program, särskilt de sammanhållningspolitiska fonderna och programmet Rättsliga frågor.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

En förordning är direkt tillämplig i alla medlemsstater, utan att först behöva införlivas i nationell lagstiftning. Lämpliga övervaknings-, utvärderings- och rapporteringsskyldigheter ingår i förslaget.

³⁹ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om digitalisering av rättsligt samarbete och tillgång till rättslig prövning i gränsöverskridande civilrättsliga, handelsrättsliga och straffrättsliga frågor och ändring av vissa rättsakter inom området för rättsligt samarbete, COM(2021) 759 slutlig.

Kommissionen kommer att anordna expertmöten i medlemsstaterna för att diskutera problem som uppstår i samband med överföring av straffrättsliga förfaranden. Eurojust och det europeiska rättsliga nätverket kommer att spela en viktig roll i överföringsförfarandet. Dessa forum, liksom andra yrkesnätverk, kan användas för att samla in synpunkter från rättstillämpare (medlemsstaternas offentliga myndigheter) rörande erfarenheter och problem med den praktiska tillämpningen av förordningen.

Kommissionen kommer att lägga fram en rapport till Europaparlamentet och rådet inom fem år efter det att förordningen börjar tillämpas. Rapporten kommer bland annat att baseras på synpunkter från källor såsom medlemsstaternas myndigheter och andra berörda parter.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Förslaget består av följande fem kapitel: i) Allmänna bestämmelser ii) Överföring av straffrättsliga förfaranden iii) Effekter av överföring av straffrättsliga förfaranden iv) Kommunikationssätt v) Slutbestämmelser

KAPITEL I: Allmänna bestämmelser

I artikel 1 anges förslagets innehåll. I förslaget fastställs regler enligt vilka en medlemsstat kan överta ett straffrättsligt förfarande på begäran av en annan medlemsstat. Förslaget är tillämpligt på alla överföringar av straffrättsliga förfaranden i EU från den tidpunkt då en person har identifierats som misstänkt.

I artikel 2 anges förslagets definitioner av begreppen ”ansökande stat”, ”anmodad stat”, ”ansökande myndighet”, ”anmodad myndighet”, ”decentraliserat it-system” och ”brottsoffer”.

Definitionen av ”ansökande” och ”anmodad” myndighet bör jämföras med artikel 30, enligt vilken medlemsstaterna är skyldiga att underrätta kommissionen om de behöriga ansökande och anmodade myndigheterna.

I artikel 3 föreskrivs behörighet i särskilda fall. Den anmodade myndigheten kan endast bifalla en ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden om den har behörighet att lagföra brottet. För att effektivisera överföringsförfarandet föreskrivs därför i denna bestämmelse att behörigheten i de situationer som anges i den artikeln bör överföras till den anmodade staten i fall där den annars inte skulle vara behörig. Den anmodade staten bör ha behörighet att pröva de brott för vilka överföring begärs om denna medlemsstat anses vara den som är bäst lämpad att lagföra. Sådan behörighet kan endast utövas efter en begäran om överföring av straffrättsliga förfaranden från en annan medlemsstat som har ursprunglig behörighet att lagföra brottet.

Artikel 4 syftar till att tillhandahålla en rättslig grund för att myndigheterna i den ansökande stat som har ursprunglig behörighet att inleda straffrättsliga förfaranden ska kunna avsäga sig, vilandeförklara eller avbryta lagföringen till förmån för en medlemsstat som anses vara bättre lämpad att lagföra. Bestämmelsen är utformad så att medlemsstater med rättssystem som bygger på obligatorisk lagföring kan använda sig av bestämmelserna i denna förordning.

KAPITEL 2: ÖVERFÖRING AV STRAFFRÄTTSLIGA FÖRFARANDEN

I detta kapitel fastställs kriterier och förfaranden för att ansöka om överföring av straffrättsliga förfaranden och förfaranden för att fatta beslut om överföring av straffrättsliga förfaranden. Syftet med sådana allmänna regler är att förhindra onödiga parallella straffrättsliga

förfaranden avseende samma sakförhållanden och samma person i två eller fler medlemsstater samt att minska antalet multipla förfaranden och undvika strafffrihet i de fall där överlämnande av en person för vilken en europeisk arresteringsorder utfärdats avslås.

I artikel 5 anges kriterierna för att ansöka om överföring av straffrättsliga förfaranden.

Denna förordning omfattar alla brott. Med straffrättsliga förfaranden avses alla skeden av de straffrättsliga förfarandena, inbegripet förundersökning och rättegång. Denna förordning är inte tillämplig på ansökningar om överföring av administrativa förfaranden.

Denna förordning föreskriver inte någon skyldighet att ansöka om överföring av straffrättsliga förfaranden. Om den ansökande myndigheten anser att det är nödvändigt och lämpligt att överföra ett straffrättsligt förfarande och att framför allt ett eller flera av de kriterier som anges i artikel 5.2 är tillämpliga, kan den begära att den andra medlemsstaten, som är bättre lämpad att lagföra brottet, övertar detta straffrättsliga förfarande. Förteckningen över kriterier är icke uttömmande. Huruvida en ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden är motiverad bör bedömas noggrant från fall till fall för att fastställa vilken medlemsstat som är bäst lämpad att lagföra brottet i fråga. Varje ansökan bör vara tydligt motiverad.

Denna förordning ger också den misstänkta eller tilltalade personen, eller brottsoffret, möjlighet att ansöka om att de behöriga myndigheterna i den ansökande eller anmodade staten ska inleda ett förfarande för överföring av straffrättsliga förfaranden. Sådana ansökningar medför dock inte någon skyldighet för den ansökande eller anmodade staten att göra en ansökan om eller överföra straffrättsliga förfaranden till den anmodade staten.

I artikel 6 fastställs regler om beaktande av den misstänktes eller tilltalades rättigheter och intressen vid beslut om överföring av straffrättsliga förfaranden. I synnerhet är den ansökande myndigheten skyldig att informera misstänkta eller tilltalade personer om den planerade överföringen av straffrättsliga förfaranden och att ge dem möjlighet att yttra sig, förutsatt att detta inte skulle undergräva behovet av att säkerställa utredningssekretessen och utom om den misstänkta eller tilltalade personen trots rimliga ansträngningar från den ansökande myndighetens sida inte har kunnat hittas. Detta yttrande bör vederbörligen beaktas av den ansökande myndigheten när den fattar beslut om överföringen.

I artikel 7 fastställs regler om beaktande av brottsoffrets rättigheter och intressen vid beslut om överföring av straffrättsliga förfaranden. I synnerhet är, om brottsoffret är bosatt i den ansökande staten, den ansökande myndigheten skyldig att informera brottsoffret om den planerade överföringen av straffrättsliga förfaranden och att ge personen i fråga möjlighet att yttra sig, förutsatt att detta inte skulle undergräva behovet av att säkerställa utredningssekretessen. Detta yttrande bör vederbörligen beaktas av den ansökande myndigheten när den fattar beslut om överföringen.

I artikel 8 föreskrivs att rättsmedel bör garanteras i den anmodade staten mot beslutet att bifalla ett beslut om överföring av straffrättsliga förfaranden.

I artikel 9 beskrivs förfarandet för att ansöka om överföring av straffrättsliga förfaranden. Ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden måste göras genom ifyllande av ett standardintyg enligt bilagan till förslaget. I denna artikel anges också översättningskraven för ansökan och all annan skriftlig information som åtföljer ansökan. Förslaget innehåller bestämmelser om att en ansökan ska översändas direkt mellan den ansökande och den anmodade myndigheten, men tillåter även att bistånd ges av centrala myndigheter.

Enligt artikel 10 ska den ansökande myndigheten utan dröjsmål underrätta den anmodade myndigheten om processhandlingar eller åtgärder av betydelse för den lagföring som skett i den ansökande staten efter översändandet av ansökan.

Artikel 11 föreskriver att den ansökande myndigheten har möjlighet att återkalla sin ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden när som helst innan den mottar den anmodade myndighetens beslut att godta överföringen.

Artikel 12 föreskriver att den anmodade myndigheten måste fatta ett beslut om huruvida den godtar ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande och vidta nödvändiga åtgärder i enlighet med sin nationella lagstiftning när den har beslutat att bifalla ansökan om överföring. Den anmodade myndigheten är fri att besluta vilka åtgärder som ska vidtas med avseende på det brott som ligger till grund för ansökan. Ingenting i denna förordning bör tolkas som att det inkräktar på åklagarens utrymme för skönmässig bedömning enligt nationell rätt och det finns ingen skyldighet att väcka åtal i ett mål som har överförts. Enligt förordningen har den ansökande myndigheten också skyldighet att vidarebefordra nödvändiga handlingar i målet till den anmodade myndigheten när den senare har bifallit ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden. Det är däremot upp till den ansökande och den anmodade myndigheten att samråda och sinsemellan komma överens om vilka handlingar som bör sändas och översättas.

I artikel 13 ges en uttömmande förteckning över såväl obligatoriska som icke-obligatoriska skäl för att avslå en ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden. Obligatoriska skäl för avslag rör situationer där lagföring på grundval av de sakförhållanden som ligger till grund för de straffrättsliga förfaranden som är föremål för överföringen inte skulle vara möjligt i den anmodade staten, exempelvis när den gärning för vilken en ansökan om överföring görs inte anses vara ett brott i den anmodade staten. Icke-obligatoriska skäl för avslag omfattar andra situationer som kan utgöra ett hinder för att överta ett straffrättsligt förfarande. I synnerhet ger de den anmodade myndigheten flexibilitet att avslå överföring av ett straffrättsligt förfarande som de inte anser vara till gagn för en effektiv och korrekt rättskipning.

För att säkerställa effektiva gränsöverskridande förfaranden fastställs i artikel 14 en tidsfrist för beslut om huruvida ansökan om överföring ska bifallas eller ej. Här föreskrivs också att avbrott i tidsfristen får ske om det är nödvändigt att begära upphävande av privilegier eller immunitet.

I artikel 15 uppmanas de ansökande och anmodade myndigheterna att utan dröjsmål samråda med varandra för att säkerställa en effektiv tillämpning av denna förordning.

I artikel 16 anges att den ansökande och den anmodade myndigheten när som helst under förfarandet får begära bistånd från Eurojust eller det europeiska rättsliga nätverket.

I artikel 17 föreskrivs att varje medlemsstat ska bära sina egna kostnader för överföringar av straffrättsliga förfaranden. Den ansökande myndigheten får dock i vissa fall lämna in ett förslag om kostnadsdelning till den anmodade myndigheten.

Artikel 18 ger möjlighet att utse centrala myndigheter för administrativt bistånd. Om en medlemsstat önskar utnyttja denna möjlighet är den skyldig att underrätta kommissionen om den utsedda centrala myndigheten i enlighet med artikel 30.

KAPITEL 3: EFFEKTER AV ÖVERFÖRING AV STRAFFRÄTTSLIGA FÖRFARANDEN

I detta kapitel fastställs effekterna av överföring av straffrättsliga förfaranden.

I artikel 19 föreskrivs att de straffrättsliga förfaranden som överförs ska vilandeförklaras eller avbrytas i den ansökande staten när det inkommer uppgifter som bekräftar att den anmodade myndigheten tar över det straffrättsliga förfarandet. Den ansökande myndigheten får fortsätta eller återuppta det straffrättsliga förfarandet endast om den anmodade myndigheten beslutar att avbryta det, förutsatt att ett sådant beslut inte strider mot principen *ne bis in idem*. Möjligheten för brottsoffer att inleda ett straffrättsligt förfarande eller begära att ett förfarande återupptas i den ansökande staten i enlighet med den statens nationella lagstiftning påverkas inte så länge det inte strider mot principen *ne bis in idem*.

I artikel 20 föreskrivs att den anmodade statens nationella lagstiftning och förfaranden ska tillämpas på det straffrättsliga förfarandet när det har överförts. Alla processhandlingar eller utredningsåtgärder som vidtagits och alla bevis som samlats in i den ansökande staten i samband med det berörda straffrättsliga förfarandet bör ha samma giltighet i den anmodade staten som om de på ett lagenligt sätt hade vidtagits respektive samlats in av dess egna myndigheter, utom om detta skulle strida mot den anmodade statens grundläggande rättsprinciper. När ett straffrättsligt förfarande har överförts bör den anmodade staten tillämpa sin nationella lagstiftning för att fastställa påföljden för brottet i fråga. Om brottet begicks på den ansökande statens territorium får de anmodade myndigheterna vid fastställandet av straffet ta hänsyn till det maximistraff som föreskrivs i den ansökande statens lagstiftning så länge detta gynnar den tilltalade och är i överensstämmelse med den anmodade statens lagstiftning. Avsikten med bestämmelsen är att undvika situationer där överföring av straffrättsliga förfaranden skulle leda till att den anmodade staten tillämpade ett strängare straff än det maximistraff som den ansökande staten föreskriver för samma brott. Syftet är att säkerställa efterlevnad av principen om rättssäkerhet och förutsebarhet i den tillämpliga lagstiftningen för de berörda misstänkta eller tilltalade personerna.

Enligt artikel 21 är den anmodade myndigheten skyldig att informera den ansökande myndigheten om varje avgörande som meddelas efter det straffrättsliga förfarandet.

KAPITEL 4: KOMMUNIKATIONSSÄTT

Detta kapitel innehåller bestämmelser om den elektroniska kommunikationen mellan den ansökande och den anmodade myndigheten samt med centrala myndigheter och med Eurojust, genom ett decentraliserat it-system.

KAPITEL 5: SLUTBESTÄMMELSER

Detta kapitel innehåller bestämmelser om statistik, rapportering, antagande av delegerade akter om det skulle bli nödvändigt att ändra det intyg som bifogas detta förslag, anmälningar från medlemsstaterna, bestämmelser om hur förslaget förhåller sig till internationella avtal och arrangemang samt övergångsbestämmelser om hur myndigheterna ska kommunicera sinsemellan innan skyldigheten att använda det decentraliserade it-systemet blir tillämplig.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om överföring av straffrättsliga förfaranden

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 82.1 b och d,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁴⁰,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- 1) Unionen har satt som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.
- 2) I Haagprogrammet för stärkt frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen⁴¹ anges att medlemsstaterna ska överväga möjligheterna att koncentrera lagföringen i gränsöverskridande multilaterala mål till en medlemsstat, för att öka effektiviteten i lagföringen utan att göra avkall på en korrekt rättskipning.
- 3) I åtgärdsprogrammet för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar i brottmål⁴² efterlyses ett instrument som gör det möjligt att överföra lagföring till andra medlemsstater.
- 4) Det är nödvändigt att vidareutveckla det rättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna för att gagna en effektiv och korrekt rättskipning i brottmål inom det gemensamma området med frihet, säkerhet och rättvisa och för att säkerställa att den bäst lämpade medlemsstaten utreder eller lagför ett brott. Gemensamma regler i medlemsstaterna om överföring av straffrättsliga förfaranden skulle särskilt kunna bidra till att förhindra onödiga parallella straffrättsliga förfaranden i olika medlemsstater avseende samma sakförhållanden och samma person, vilket skulle göra det möjligt att undvika situationer som annars skulle kunna leda till att principen *ne bis in idem* åsidosätts. Gemensamma regler skulle också kunna ge en minskning av antalet parallella straffrättsliga förfaranden rörande samma sakförhållanden eller samma person som genomförs i olika medlemsstater. De syftar till att säkerställa att en överföring av ett straffrättsligt förfarande kan ske när överlämnandet av en person för åtal enligt en europeisk arresteringsorder⁴³ försenas eller avslås, till exempel på grund av att

⁴⁰ EUT C , , s. .

⁴¹ EUT C 53, 3.3.2005, s. 1.

⁴² EUT C 12, 15.1.2001, s. 10.

⁴³ Rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 18.7.2002, s. 1).

parallella förfaranden för samma brott pågår i den andra medlemsstaten, så att den person som ska lagföras inte kan undgå straff.

- 5) Gemensamma regler för överföring av straffrättsliga förfaranden är också nödvändiga för att bekämpa gränsöverskridande brottslighet på ett effektivt sätt. Detta är särskilt viktigt i fråga om brott som begås av kriminella organisationer, till exempel narkotikahandel, smuggling av migranter, människohandel, olaglig handel med skjutvapen, miljöbrott, it-brottslighet och penningtvätt. Lagföring av kriminella organisationer som är verksamma i flera medlemsstater kan skapa stora svårigheter för de berörda myndigheterna. Överföring av straffrättsliga förfaranden är ett viktigt verktyg som skulle stärka kampen mot kriminella organisationer som är verksamma i EU:s medlemsstater.
- 6) För att i samband med överföring av straffrättsliga förfaranden säkerställa ett effektivt samarbete mellan de ansökande och de anmodade myndigheterna bör regler om detta fastställas genom en rättsligt bindande och direkt tillämplig unionsakt.
- 7) Denna förordning bör vara tillämplig på alla ansökningar som görs inom ramen för straffrättsliga förfaranden. Straffrättsliga förfaranden är ett självständigt unionsrättsligt begrepp som enligt Europeiska unionens domstols tolkning, och oberoende av rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, inleds från och med den tidpunkt då personer underrättas av de behöriga myndigheterna i en medlemsstat om att de är misstänkta eller tilltalade för att ha begått ett brott, och pågår fram till dess att dessa förfaranden har avslutats, vilket ska förstås som det slutliga avgörandet av frågan om huruvida den misstänkte eller tilltalade har begått brottet, inbegripet, i tillämpliga fall, fastställande av påföljd och slutligt avgörande av ett eventuellt överklagande.
- 8) Rådets rambeslut 2009/948/RIF⁴⁴ syftar till att förhindra situationer där samma person är föremål för parallella straffrättsliga förfaranden i olika medlemsstater avseende samma sakförhållanden, vilket skulle kunna leda till slutliga avgöranden i två eller flera medlemsstater. Det inför därför ett förfarande för direkta samråd mellan de berörda medlemsstaternas behöriga myndigheter i syfte att uppnå samförstånd om en effektiv lösning, för att undvika de negativa följder som uppkommer av sådana parallella förfaranden och förhindra att de berörda behöriga myndigheterna drabbas av tidsspillan och resursslöseri. När de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna, efter samråd i enlighet med det rambeslutet, beslutar att koncentrera förfarandena till en medlemsstat genom överföring av straffrättsliga förfaranden, bör denna förordning användas för sådana överföringar.
- 9) Andra rättsliga instrument på det straffrättsliga området, särskilt sådana som rör särskilda brottstyper, såsom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541⁴⁵, rådets rambeslut 2002/475/RIF⁴⁶ och rådets rambeslut 2008/841/RIF⁴⁷, innehåller

⁴⁴ Rådets rambeslut 2009/948/RIF av den 30 november 2009 om förebyggande och lösning av tvister om utövande av jurisdiktion i straffrättsliga förfaranden (EUT L 328, 15.12.2009, s. 42).

⁴⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF (EUT L 88, 31.3.2017 s. 6).

⁴⁶ Rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism (EGT L 164, 22.6.2002, s. 3).

bestämmelser som hänvisar till de faktorer som ska beaktas i syfte att centralisera förfarandena till en enda medlemsstat när mer än en medlemsstat med giltig verkan kan lagföra på grundval av samma sakförhållanden. När de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna, efter samarbete i enlighet med de rättsakterna, beslutar att centralisera förfarandena till en enda medlemsstat genom överföring av straffrättsliga förfaranden, bör denna förordning användas för denna överföring.

- 10) Det har antagits flera unionsrättsakter om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på brottmålsdomar för verkställighet av påföljder i andra medlemsstater, särskilt rådets rambeslut 2005/214/RIF⁴⁸, 2008/909/RIF⁴⁹ och 2008/947/RIF⁵⁰. Denna förordning bör komplettera bestämmelserna i dessa rambeslut och bör tolkas så att den inte påverkar deras tillämpning.
- 11) Denna förordning påverkar inte spontant informationsutbyte som regleras av andra unionsrättsakter.
- 12) Denna förordning är inte tillämplig på beslut om omtilldelning, sammanslagning eller uppdelning av mål där Europeiska åklagarmyndigheten har utövat sin behörighet i enlighet med rådets förordning (EU) 2017/1939⁵¹.
- 13) För tillämpningen av denna förordning bör medlemsstaterna utse de behöriga myndigheterna på ett sätt som främjar principen om direkta kontakter mellan dessa myndigheter.
- 14) För administrativt översändande och mottagande av ansökningar om överföring av straffrättsliga förfaranden samt för annan officiell korrespondens i samband med sådana ansökningar kan medlemsstaterna utse en eller flera centrala myndigheter om det är nödvändigt på grund av strukturen i deras interna rättssystem. Sådana centrala myndigheter skulle också kunna tillhandahålla administrativt stöd och ha samordnande och stödjande roller för att på så sätt underlätta och främja bifallandet av ansökningar om överföring av straffrättsliga förfaranden.
- 15) Vissa unionsrättsakter kräver redan att medlemsstaterna vidtar nödvändiga åtgärder för att fastställa behörighet med avseende på specifika brott, såsom brott med anknytning till terroristverksamhet⁵² eller förfalskning av euron⁵³, i fall där överlämnande av en person avslås.

⁴⁷ Rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet (EUT L 300, 11.11.2008, s. 42).

⁴⁸ Rådets rambeslut 2005/214/RIF av den 24 februari 2005 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff (EUT L 76, 22.3.2005, s. 16).

⁴⁹ Rådets rambeslut 2008/909/RIF av den 27 november 2008 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på brottmålsdomar avseende fängelse eller andra frihetsberövande åtgärder i syfte att verkställa dessa inom Europeiska unionen (EUT L 327, 5.12.2008, s. 27).

⁵⁰ Rådets rambeslut 2008/947/RIF av den 27 november 2008 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på domar och övervakningsbeslut i syfte att övervaka alternativa påföljder och övervakningsåtgärder (EUT L 337, 16.12.2008, s. 102).

⁵¹ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁵² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF (EUT L 88, 31.3.2017 s. 6).

⁵³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/62/EU av den 15 maj 2014 om straffrättsligt skydd av euron och andra valutor mot penningförfalskning och om ersättande av rådets rambeslut 2000/383/RIF (EUT L 151, 21.5.2014, s. 1)

- 16) I denna förordning föreskrivs behörighet i särskilda fall för att säkerställa att den anmodade staten, för att straffrättsliga förfaranden ska kunna överföras i enlighet med denna förordning, när så krävs för en effektiv och korrekt rättskipning, kan utöva behörighet med avseende på de brott på vilka den ansökande statens lagstiftning är tillämplig. Den anmodade staten bör ha behörighet att pröva de brott för vilka överföringen begärs, närhelst den medlemsstaten anses vara bäst lämpad att lagföra.
- 17) En sådan behörighet bör fastställas i situationer där den anmodade staten avslår överlämnande av en misstänkt eller tilltalad för vilken en europeisk arresteringsorder har utfärdats och som befinner sig i den anmodade staten och är medborgare eller bosatt i den staten, om en sådan vägran grundar sig på särskilda skäl som anges i denna förordning. En anmodad stat bör också ha behörighet när brottet får verkan eller orsakar skada främst i den anmodade staten. Skada bör beaktas närhelst den är ett av rekvisiten för brottet, i enlighet med lagstiftningen i den anmodade staten. Den anmodade staten bör också ha behörighet när straffrättsliga förfaranden redan pågår i den staten mot samma misstänkta eller tilltalade person med avseende på andra sakförhållanden, så att den personens samlade brottslighet kan prövas i ett enda straffrättsligt förfarande, eller när straffrättsliga förfaranden pågår i den staten mot andra personer avseende samma eller relaterade sakförhållanden, vilket i synnerhet kan vara relevant för att koncentrera utredningen och lagföringen av en kriminell organisation till en medlemsstat. I båda fallen bör den misstänkte eller tilltalade i det straffrättsliga förfarande som överförs vara medborgare eller bosatt i den anmodade staten.
- 18) För att uppfylla syftet med denna förordning och förhindra behörighetskonflikter, med särskilt beaktande av de medlemsstater vars rättssystem – eller lagföring av vissa brott – baseras på principen om obligatorisk lagföring, bör den ansökande staten, när den begär en överföring av ett straffrättsligt förfarande, avstå från sin behörighet att lagföra den berörda personen med avseende på det brott för vilket överföringen begärs. På grundval av detta bör de behöriga myndigheterna i den ansökande staten kunna avbryta de straffrättsliga förfaranden som anhängiggjorts vid dem till förmån för den medlemsstat som har bättre förutsättningar för lagföring, även om de i enlighet med nationell lagstiftning skulle vara skyldiga att lagföra. Ett sådant avstående från behörighetsutövning bör inte påverka tillämpningen av de bestämmelser om verkan av överföringen av straffrättsliga förfaranden i den ansökande staten som fastställs i denna förordning.
- 19) Denna förordning är förenlig med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*) och i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
- 20) Denna förordning påverkar inte processuella rättigheter som följer av unionsrätten, såsom stadgan samt direktiven om processuella rättigheter 2010/64/EU⁵⁴, 2012/13/EU⁵⁵, 2013/48/EU⁵⁶, (EU) 2016/343⁵⁷, (EU) 2016/800⁵⁸ och (EU) 2016/1919⁵⁹.

⁵⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU av den 20 oktober 2010 om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 280, 26.10.2010, s. 1).

⁵⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 142, 1.6.2012, s. 1).

⁵⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/48/EU av den 22 oktober 2013 om rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden och förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder

- 21) Medlemsstaterna bör säkerställa att sårbara personers behov beaktas vid tillämpningen av denna förordning. Enligt kommissionens rekommendation (2013/C 378/02)⁶⁰ bör med sårbara misstänkta eller sårbara tilltalade förstås alla misstänkta eller tilltalade som på grund av ålder, psykiskt eller fysiskt tillstånd eller funktionshinder inte kan förstå eller delta faktiskt i straffrättsliga förfaranden.
- 22) På samma sätt bör medlemsstaterna vid tillämpningen av denna förordning säkerställa att de processuella rättigheterna för misstänkta och tilltalade som är frihetsberövade före rättegång beaktas i enlighet med kommissionens rekommendation C(2022) 8987 final⁶¹.
- 23) Denna förordning bör inte medföra någon skyldighet att ansöka om överföring av straffrättsliga förfaranden. Vid bedömningen av om en ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden bör göras bör den ansökande myndigheten undersöka om en sådan överföring är nödvändig och lämplig. Denna bedömning bör göras från fall till fall för att fastställa vilken medlemsstat som är bäst lämpad att lagföra brottet i fråga.
- 24) Vid bedömningen av huruvida en ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden är berättigad bör den ansökande myndigheten beakta flera kriterier, vars prioritet och vikt bör baseras på omständigheterna och sakfrågan i varje enskilt fall. Alla relevanta faktorer bör beaktas i rättskipningens intresse. Om brottet till exempel helt eller delvis har begåtts på den anmodade statens territorium, eller om merparten av de verkningar eller skador som brottet orsakat har uppstått på den anmodade statens territorium, kan den staten anses ha bättre förutsättningar att lagföra, med tanke på att bevis som ska upptas, såsom vittnesmål, förhör med brottsoffer eller sakkunnigutlåtanden, finns tillgängliga i den anmodade staten och därmed lättare kan samlas in om det straffrättsliga förfarandet överförs. Dessutom skulle inledandet av ett senare skadeståndsförfarande i den anmodade staten underlättas om även det underliggande förfarandet för fastställande av straffrättsligt ansvar genomfördes i samma medlemsstat. Om merparten av bevisen finns i den anmodade staten kan på samma sätt en överföring av det straffrättsliga förfarandet underlätta insamlingen och den efterföljande tillåtlighet av de bevis som samlats in i enlighet med lagstiftningen i den anmodade staten.
- 25) Om den misstänkte eller tilltalade är medborgare eller bosatt i den anmodade staten kan en överföring av straffrättsliga förfaranden vara motiverad för att säkerställa den misstänktes eller tilltalades rätt att närvara vid rättegången, i enlighet med direktiv

saamt om rätt att få en tredje part underrättad vid frihetsberövande och rätt att kontakta tredje parter och konsulära myndigheter under frihetsberövandet (EUT L 294, 6.11.2013, s. 1).

⁵⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/343 av den 9 mars 2016 om förstärkning av vissa aspekter av oskuldspresumtionen och av rätten att närvara vid rättegången i straffrättsliga förfaranden, (EUT L 65, 11.3.2016, s. 1).

⁵⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/800 av den 11 maj 2016 om rättssäkerhetsgarantier för barn som är misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden (EUT L 132, 21.5.2016, s. 1).

⁵⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1919 av den 26 oktober 2016 om rättshjälp för misstänkta och tilltalade i straffrättsliga förfaranden och för eftersökta personer i förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder (EUT L 297, 4.11.2016, s. 1).

⁶⁰ Kommissionens rekommendation av den 27 november 2013 om processuella garantier för sårbara misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden (2013/C 378/02) (EUT C 378, 24.12.2013, s. 8).

⁶¹ Kommissionens rekommendation av den 8 december 2022 om processuella rättigheter för misstänkta och tilltalade personer som är frihetsberövade före rättegång och om materiella förhållanden vid frihetsberövande (C(2022) 8987 final).

(EU) 2016/343. Om majoriteten av brottsoffren är medborgare eller bosatta i den anmodade staten kan en överföring på samma sätt motiveras för att göra det möjligt för brottsoffer att enkelt delta i de straffrättsliga förfarandena och faktiskt höras som vittnen under förfarandena. I fall där överlämnande av en misstänkt eller tilltalad person för vilken en europeisk arresteringsorder har utfärdats avslås i den anmodade staten av de skäl som anges i denna förordning, kan en överföring också vara motiverad om personen befinner sig i den anmodade staten utan att vara medborgare eller bosatt i den staten.

- 26) Det ankommer på den ansökande myndigheten att på grundval av det material som den har tillgång till bedöma om det finns rimliga skäl att anta att den misstänkte, den tilltalade eller brottsoffret är bosatt i den anmodade staten. Om endast begränsad information finns tillgänglig skulle en sådan bedömning också kunna bli föremål för samråd mellan den ansökande och den anmodade myndigheten. Olika objektiva omständigheter som kan tyda på att den berörda personen har etablerat varaktigt centrum för sina intressen i en viss medlemsstat, eller har för avsikt att göra det, kan vara relevanta. Rimliga skäl att anta att en person är bosatt i den anmodade staten kan särskilt föreligga om en person är registrerad som bosatt i den anmodade staten genom att inneha ett identitetskort, ett uppehållstillstånd eller en registrering i ett officiellt bosättningsregister. Om personen i fråga inte är registrerad i den anmodade staten, skulle bosättningsorten kunna indikeras av att vederbörande har uttryckt sin avsikt att bosätta sig i den medlemsstaten eller, efter en stadigvarande vistelse i den medlemsstaten, har fått en sådan anknytning till den medlemsstaten som kan jämföras med sådan anknytning som följer av formell bosättning i den medlemsstaten. För att avgöra huruvida det i en konkret situation föreligger tillräcklig anknytning mellan den berörda personen och den anmodade staten som ger rimliga skäl att anta att den berörda personen är bosatt i den staten, är det nödvändigt att ta hänsyn till olika objektiva omständigheter som kännetecknar den berörda personens situation, däribland längden på, arten av och villkoren för personens vistelse i den anmodade staten eller de familjeband eller ekonomiska band som personen har till den anmodade staten. Ett registrerat fordon, registrering av ett telefonnummer, ett bankkonto, det faktum att personens vistelse i den anmodade staten var oavbruten eller andra objektiva faktorer kan vara av betydelse för att fastställa att det finns rimliga skäl att anta att den berörda personen är bosatt i den anmodade staten. Ett kort besök, en semestervistelse, även i en semesterbostad, eller en liknande vistelse i den anmodade staten utan någon ytterligare väsentlig anknytning bör inte räcka för att fastställa bosättning i den medlemsstaten. Å andra sidan bör en oavbruten vistelse på minst tre månader i de flesta fall anses vara tillräcklig för att fastställa bosättning i landet.
- 27) En överföring av straffrättsliga förfaranden kan också vara motiverad om straffrättsliga förfaranden pågår i den anmodade staten avseende samma eller andra sakförhållanden mot den misstänkte eller tilltalade, eller om straffrättsliga förfaranden pågår i den anmodade staten avseende samma eller relaterade sakförhållanden mot andra personer, till exempel vid lagföring av gränsöverskridande kriminella organisationer, där olika medtilltalade kan lagföras i olika medlemsstater. Om den misstänkte eller tilltalade avtjänar eller ska avtjäna en påföljd som innebär frihetsberövande i den anmodade staten för ett annat brott, kan det dessutom vara motiverat att överföra straffrättsliga förfaranden för att säkerställa den dömda personens rätt att närvara vid den rättegång för vilken överföring av straffrättsliga förfaranden begärs under det att påföljden avtjänas i den anmodade staten. Dessutom bör de ansökande myndigheterna ta vederbörlig hänsyn till huruvida överföringen av

straffrättsliga förfaranden skulle kunna stärka den berörda personens sociala återanpassning om påföljden skulle verkställas i den anmodade staten: för detta ändamål bör hänsyn tas till personens band till den anmodade staten, oavsett om vederbörande anser dessa band vara av familjemässig, språklig, kulturell, social eller ekonomisk natur, och till varje annan anknytning till den anmodade staten.

- 28) När den ansökande myndigheten begär en överföring av straffrättsliga förfaranden bör den beakta möjligheterna att inhämta bevis från andra medlemsstater genom befintliga instrument för ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden, såsom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU⁶², och i tillämpliga fall för ömsesidig rättslig hjälp, innan den överväger överföring av straffrättsliga förfaranden enbart på grund av att merparten av bevisen finns i den anmodade staten.
- 29) Misstänkta eller tilltalade eller brottsoffer bör ha möjlighet att ansöka om att straffrättsliga förfaranden som rör dem överförs till en annan medlemsstat. Sådana ansökningar bör dock inte medföra någon skyldighet för den ansökande eller anmodade myndigheten att ansöka om eller överföra straffrättsliga förfaranden. Om myndigheterna får kännedom om parallella straffrättsliga förfaranden på grundval av en ansökan om överföring från den misstänkte eller tilltalade, brottsoffret eller en advokat på deras vägnar, är de skyldiga att samråda med varandra i enlighet med rambeslut 2009/948/RIF.
- 30) Den ansökande myndigheten bör så snart som möjligt informera den misstänkte eller tilltalade om den planerade överföringen och bör ge denna person möjlighet att yttra sig muntligen eller skriftligen, i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning, så att myndigheterna kan ta hänsyn till deras berättigade intressen innan de utfärdar en ansökan om överföring. Vid bedömningen av den misstänktes eller tilltalades berättigade intresse av att bli informerad om den planerade överföringen bör den ansökande myndigheten beakta behovet av att säkerställa utredningssekretess och risken för att straffrättsliga förfaranden mot den personen påverkas menligt, till exempel när det är nödvändigt för att skydda ett viktigt allmänintresse, däribland i fall där sådan information skulle kunna inverka menligt på pågående hemliga utredningar eller allvarligt skada den nationella säkerheten i den medlemsstat där det straffrättsliga förfarandet inleds. Om den ansökande myndigheten trots rimliga ansträngningar inte kan lokalisera den misstänkte eller tilltalade, bör skyldigheten att informera personen gälla från och med den tidpunkt då dessa omständigheter ändras.
- 31) Brottsoffers rättigheter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU⁶³ bör beaktas vid tillämpningen av denna förordning. Denna förordning bör inte tolkas som att den hindrar medlemsstater från att bevilja brottsoffer mer omfattande rättigheter enligt nationell lagstiftning än de som fastställs i unionsrätten.
- 32) När den ansökande myndigheten fattar beslut om överföring av straffrättsliga förfaranden bör den ta vederbörlig hänsyn till brottsoffrens berättigade intressen, inbegripet skyddet av dem, och bedöma om överföringen av straffrättsliga förfaranden skulle kunna vara till skada för brottsoffrets möjligheter att faktiskt utöva sina rättigheter i det berörda straffrättsliga förfarandet. Detta omfattar till exempel

⁶² Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området (EUT L 130, 1.5.2014, s. 1).

⁶³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF (EUT L 315, 14.11.2012, s. 57).

möjligheten och arrangemangen för brottsoffer att lämna sin utsaga under rättegången i den anmodade staten om den staten inte är den medlemsstat där de är bosatta. Dessutom bör man överväga brottsoffers möjlighet att inhämta och lägga fram bevis, till exempel från vittnen och sakkunniga, att begära ersättning eller att komma i åtnjutande av skyddsprogram i den anmodade staten. Brottsoffrens rätt till ersättning bör inte påverkas menligt av överföringen av straffrättsliga förfaranden. Denna förordning ska inte påverka regler om ersättning och återställande av egendom till brottsoffer i nationella förfaranden.

- 33) När det finns ett behov av att säkerställa att det skydd som ges till brottsoffret i den ansökande staten fortsätter i den anmodade staten, bör de behöriga myndigheterna i den ansökande staten överväga att utfärda en europeisk skyddsorder i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 606/2013⁶⁴ eller Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/99/EU⁶⁵.
- 34) Den anmodade staten bör säkerställa att misstänkta och tilltalade, liksom brottsoffer, har tillgång till effektiva rättsmedel mot beslutet att bifalla ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden i enlighet med artikel 47 i stadgan och de förfaranden som är tillämpliga enligt nationell rätt, närhelst deras rättigheter påverkas negativt vid tillämpningen av denna förordning.
- 35) En korrekt tillämpning av denna förordning förutsätter kommunikation mellan de berörda ansökande och anmodade myndigheterna, som bör uppmuntras att samråda närhelst det är lämpligt för att underlätta en smidig och effektiv tillämpning av denna förordning, antingen direkt eller, när så är lämpligt, via Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (*Eurojust*).
- 36) Den ansökande myndigheten bör samråda med den anmodade myndigheten innan den utfärdar en ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden när detta är nödvändigt, särskilt för att avgöra om överföringen av straffrättsliga förfaranden skulle tjäna intresset av en effektiv och korrekt rättskipning, samt om den anmodade myndigheten sannolikt kommer att åberopa något av skälen för avslag enligt denna förordning.
- 37) När den ansökande myndigheten översänder en ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden bör den tillhandahålla korrekt och tydlig information om de omständigheter och villkor som ligger till grund för ansökan samt annan styrkande dokumentation, så att den anmodade myndigheten kan fatta ett välgrundat beslut om överföringen av straffrättsliga förfaranden.
- 38) Så länge den anmodade myndigheten inte har fattat något beslut om att bifalla en ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden bör den ansökande myndigheten kunna återkalla ansökan, till exempel om den får kännedom om ytterligare omständigheter som gör att överföringen inte längre framstår som motiverad.
- 39) Den anmodade myndigheten bör utan dröjsmål och senast 60 dagar efter mottagandet av ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden underrätta den ansökande myndigheten om sitt motiverade beslut om huruvida ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden bifalls. I särskilda fall, när det inte är möjligt för den anmodade myndigheten att iaktta denna tidsfrist, till exempel om den anser att det

⁶⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 606/2013 av den 12 juni 2013 om ömsesidigt erkännande av skyddsåtgärder i civilrättsliga frågor (EUT L 181, 29.6.2013, s. 4).

⁶⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/99/EU av den 13 december 2011 om den europeiska skyddsordern (EUT L 338, 21.12.2011, s. 2).

krävs ytterligare information, får fristen endast förlängas med ytterligare 30 dagar, för att undvika alltför stora förseningar.

- 40) Överföring av ett straffrättsligt förfarande bör inte vägras av andra skäl än de som anges i denna förordning. För att ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden ska kunna bifallas bör lagföring på grundval av de sakförhållanden som ligger till grund för de straffrättsliga förfaranden som överföringen gäller vara möjlig i den anmodade staten. Den anmodade myndigheten bör inte bifalla ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden om den gärning för vilken överföring begärs inte är ett brott i den anmodade staten eller om den anmodade staten inte har behörighet med avseende på det brottet, såvida den inte utövar behörighet enligt denna förordning. Vidare bör överföring av straffrättsliga förfaranden inte bifallas om det föreligger andra hinder för lagföring i den anmodade staten. Den anmodade myndigheten bör också kunna vägra en överföring av straffrättsliga förfaranden om den misstänkte eller tilltalade åtnjuter immunitet eller privilegier i enlighet med lagstiftningen i den anmodade staten, som kan avse vissa kategorier av personer (till exempel diplomater) eller särskilt skyddade förhållanden (såsom rätten till förtrolig kommunikation mellan advokat och klient), eller om den anmodade myndigheten anser att en sådan överföring inte är motiverad med hänsyn till intresset av en effektiv och korrekt rättskipning, till exempel på grund av att inget av kriterierna för att begära en överföring av straffrättsliga förfaranden är uppfyllt, eller om intyget för en ansökan om överföring är ofullständigt eller har fyllts i felaktigt av den ansökande myndigheten, med följden att den anmodade myndigheten inte har tillgång till de uppgifter som krävs för att bedöma ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden.
- 41) Principen *ne bis in idem*, som fastställs i artiklarna 54–58 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet⁶⁶ och i artikel 50 i stadgan, och som den tolkats av Europeiska unionens domstol, är en grundläggande straffrättslig princip, enligt vilken en tilltalad inte bör lagföras eller straffas på nytt i ett straffrättsligt förfarande för ett brott för vilket vederbörande redan har frikänts eller fällts till ansvar. Den anmodade myndigheten bör därför avslå ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden om ett övertagande skulle strida mot denna princip.
- 42) Innan den anmodade myndigheten beslutar att inte bifalla en ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden på grundval av någon av grunderna för avslag bör den samråda med den ansökande myndigheten i syfte att erhålla all nödvändig ytterligare information.
- 43) Den anmodade myndighetens bifall av en ansökan om överföring av straffrättsliga förfaranden bör leda till att det straffrättsliga förfarandet i den ansökande staten vilandeförklaras eller avbryts för att undvika överlappning av åtgärder i den ansökande och den anmodade staten. Detta bör inte påverka utredningsåtgärder eller andra processuella åtgärder som kan vara nödvändiga för att verkställa beslut som grundar sig på instrument för ömsesidigt erkännande eller för att efterkomma framställningar om ömsesidig rättslig hjälp i samband med de förfaranden som är föremål för överföringen. Begreppet ”utredningsåtgärder eller andra processuella åtgärder” bör tolkas extensivt, så att det omfattar inte bara alla åtgärder för bevisinsamling, utan även alla processuella åtgärder som innebär frihetsberövande före rättegång eller andra interimistiska åtgärder. För att undvika rättegångsmissbruk och säkerställa att det

⁶⁶ Konvention om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna (EGT L 239, 22.9.2000, s. 19).

straffrättsliga förfarandet inte vilandeförklaras någon längre tid, om ett rättsmedel med suspensiv verkan har åberopats i den anmodade staten, bör det straffrättsliga förfarandet inte vilandeförklaras eller avbrytas i den ansökande staten förrän ett beslut om rättsmedlet har fattats i den anmodade staten.

- 44) Denna förordning bör inte utgöra en rättslig grund för att arrestera personer i syfte att fysiskt överföra dem till den anmodade staten för att denna ska kunna inleda straffrättsliga förfaranden mot den personen.
- 45) Den anmodade myndigheten bör skriftligen underrätta den ansökande myndigheten om varje beslut som meddelas i slutet av det straffrättsliga förfarandet i den anmodade staten. I rambeslut 2009/948/RIF föreskrivs en liknande skyldighet när en överenskommelse har nåtts om att förfaranden ska koncentreras till en medlemsstat. Om den anmodade myndigheten beslutar att avbryta straffrättsliga förfaranden som rör sakförhållanden som ligger till grund för ansökan om överföring, bör den också ange skälen till detta.
- 46) Om den anmodade myndigheten beslutar att avbryta straffrättsliga förfaranden som rör de sakförhållanden som ligger till grund för ansökan om överföring, kan den ansökande myndigheten fortsätta eller återuppta det straffrättsliga förfarandet under förutsättning att det inte skulle innebära ett åsidosättande av principen *ne bis in idem*, dvs. när det beslutet inte slutgiltigt hindrar lagföring enligt den anmodade statens rätt och därför inte står i vägen för ytterligare förfaranden avseende samma gärning i den staten. Brottsoffer bör ha möjlighet att inleda eller ansöka om återupptagande av ett straffrättsligt förfarande i den ansökande staten i enlighet med den statens nationella rätt, förutsatt att detta inte skulle innebära en överträdelse av principen *ne bis in idem*.
- 47) När straffrättsliga förfaranden överförs i enlighet med denna förordning bör den anmodade myndigheten tillämpa sin relevanta nationella rätt och sina relevanta nationella förfaranden. Ingenting i denna förordning bör tolkas som att det inkräktar på eventuella regler om fakultativt åtal i nationell rätt.
- 48) Den anmodade staten bör tillämpa sin nationella rätt för att fastställa vilken påföljd som ska tillämpas på brottet i fråga. I fall där brottet har begåtts på den ansökande statens territorium får de anmodade myndigheterna vid fastställandet av påföljden beakta det maximistraff som föreskrivs i den ansökande statens lagstiftning, om detta är till den tilltalades fördel och förenligt med den anmodade statens rätt. Detta bör beaktas i situationer där överföringen av straffrättsliga förfaranden skulle leda till att ett högre straff än det maximistraff som föreskrivs i den ansökande staten tillämpas i den anmodade staten för samma brott, i syfte att säkerställa en viss grad av rättssäkerhet och rättslig förutsebarhet för de berörda misstänkta eller tilltalade vad gäller tillämplig lag. Det maximistraff som föreskrivs enligt den ansökande statens rätt bör alltid beaktas när den anmodade statens behörighet grundar sig uteslutande på denna förordning.
- 49) Medlemsstaterna bör inte kunna avkräva varandra ersättning för kostnader i samband med tillämpningen av denna förordning. Om den ansökande staten har ådragit sig stora eller exceptionella kostnader i samband med översättningen av de handlingar i målet som ska överföras till den anmodade staten, bör ett förslag från den ansökande myndigheten om att dela på kostnaderna beaktas av den anmodade myndigheten.
- 50) Användningen av ett standardiserat intyg översatt till alla officiella unionsspråk skulle underlätta samarbetet och informationsutbytet mellan de ansökande och de anmodade myndigheterna och göra det möjligt för dem att snabbare och mer effektivt fatta beslut

om ansökan om överföring. Den minskar också översättningskostnaderna och bidrar till högre kvalitet på ansökningarna.

- 51) Intyget bör endast innehålla sådana personuppgifter som är nödvändiga för att underlätta den anmodade myndighetens beslut om ansökan. Intyget bör innehålla uppgift om kategorierna av personuppgifter, såsom huruvida den berörda personen är misstänkt, tilltalad eller brottsoffer, samt ange de särskilda fälten för var och en av dessa kategorier.
- 52) I syfte att effektivt hantera ett eventuellt behov av förbättringar av det intyg som ska användas för att ansöka om överföring av straffrättsliga förfaranden, bör befogenhet att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen i syfte att möjliggöra ändring av bilagan till denna förordning. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning⁶⁷. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- 53) För att säkerställa ett snabbt, direkt, interoperabelt, tillförlitligt och säkert utbyte av ärenderelaterade uppgifter bör kommunikation enligt denna förordning mellan de ansökande och de anmodade myndigheterna och med deltagande av centrala myndigheter, om en medlemsstat har utsett en central myndighet, samt med Eurojust, som regel ske via det decentraliserade it-systemet i den mening som avses i förordning (EU).../... [digitaliseringsförordningen]⁶⁸. I synnerhet bör det decentraliserade it-systemet som regel användas vid översändande av intyget och utbyte av all annan relevant information och dokumentation samt vid all annan kommunikation mellan myndigheterna enligt denna förordning. I fall där ett eller flera av de undantag som anges i förordning (EU).../... [Digitaliseringsförordningen] är tillämpligt, i synnerhet när det inte är möjligt eller lämpligt att använda det decentraliserade it-systemet, kan andra kommunikationsmedel användas i enlighet med den förordningen.
- 54) Medlemsstaterna skulle kunna använda en programvara som utvecklats av kommissionen (*referensprogramvara*) i stället för ett nationellt it-system. Denna referensprogramvara för genomförande bör vara baserad på en modulstruktur, vilket innebär att programvaran paketeras och levereras separat från de e-Codex-komponenter som behövs för att ansluta den till det decentraliserade it-systemet. Denna struktur bör göra det möjligt för medlemsstaterna att återanvända eller förbättra sin befintliga nationella infrastruktur för rättslig kommunikation för gränsöverskridande användning.
- 55) Kommissionen bör ansvara för att skapa, underhålla och utveckla denna referensprogramvara. Kommissionen bör utforma, utveckla och underhålla referensprogramvaran på ett sätt som gör det möjligt för de personuppgiftsansvariga att säkerställa överensstämmelse i enlighet med de krav och principer för dataskydd

⁶⁷ EUT L 123, 12.5.2016, s. 13.

⁶⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) [...] om digitalisering av rättsligt samarbete och tillgång till rättslig prövning i gränsöverskridande civilrättsliga, handelsrättsliga och straffrättsliga frågor och om ändring av vissa rättsakter inom området för rättsligt samarbete (EUT L...).

som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1725⁶⁹ och (EU) 2016/679⁷⁰ samt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680⁷¹, särskilt skyldigheterna vad gäller inbyggt dataskydd och dataskydd som standard och en hög nivå av cybersäkerhet. Referensprogramvaran bör också inbegripa lämpliga tekniska åtgärder och möjliggöra de organisatoriska åtgärder som krävs för att säkerställa en lämplig säkerhets- och interoperabilitetsnivå, med beaktande av att särskilda kategorier av uppgifter också kan komma att utbytas. Kommissionen behandlar inte personuppgifter i samband med att denna referensprogramvara skapas, underhålls och utvecklas.

- 56) Den referensprogramvara som har utvecklats av kommissionen som ett back-end-system bör programmatiskt samla in de statistiska uppgifter som krävs för övervakning, och dessa uppgifter bör översändas till kommissionen. Om medlemsstaterna väljer att använda ett nationellt it-system i stället för den referensprogramvara som har utvecklats av kommissionen, skulle det systemet kunna utrustas för att programmatiskt samla in dessa uppgifter och i detta fall bör dessa uppgifter översändas till kommissionen. E-Codex-anslutningen skulle också kunna utrustas med en funktion som gör det möjligt att hämta relevanta statistiska uppgifter.
- 57) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter för att inrätta ett decentraliserat it-system. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011⁷².
- 58) Denna förordning bör skapa en rättslig grund för utbyte av personuppgifter mellan medlemsstaterna för överföring av straffrättsliga förfaranden i enlighet med artikel 8 och artikel 10 a i direktiv (EU) 2016/680. Vad gäller alla andra aspekter, såsom tidsperioden för lagring av personuppgifter som mottagits av den ansökande myndigheten, bör dock behandlingen av personuppgifter som utförs av den ansökande och den anmodade myndigheten omfattas av medlemsstaternas nationella lagstiftning som antagits i enlighet med direktiv (EU) 2016/680. Den ansökande och den anmodade myndigheten bör betraktas som personuppgiftsansvariga med avseende på behandlingen av personuppgifter enligt det direktivet. De centrala myndigheterna ger administrativt stöd till de ansökande och de anmodade myndigheterna och, i den mån de behandlar personuppgifter för dessa personuppgiftsansvarigas räkning, bör de

⁶⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁷⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁷¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

⁷² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

betraktas som personuppgiftsbiträden för respektive personuppgiftsansvarig. Vad gäller Eurojusts behandling av personuppgifter bör Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 tillämpas inom ramen för den här förordningen utan att det påverkar tillämpningen av de särskilda dataskyddsreglerna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727⁷³.

- 59) Eftersom målet för denna förordning, nämligen överföring av straffrättsliga förfaranden, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dess omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- 60) [I enlighet med artikel 3 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, har Irland [genom en skrivelse av den...] meddelat att landet önskar delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.] ELLER [I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och utan att det påverkar artikel 4 i det protokollet, deltar Irland inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämpligt på Irland.]
- 61) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.
- 62) Samråd har skett med Europeiska datatillsynsmannen i enlighet med artikel 42.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/1725⁷⁴, och denne avgav ett yttrande den [...].

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Innehåll

1. I denna förordning fastställs regler för överföring av ett straffrättsligt förfarande mellan medlemsstater i syfte att säkerställa en effektiv och korrekt rättskipning inom det gemensamma området med frihet, säkerhet och rättvisa.
2. Denna förordning ska vara tillämplig på varje överföring av ett straffrättsligt förfarande i unionen från den tidpunkt då en person har identifierats som misstänkt.

⁷³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727 av den 14 november 2018 om Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust), och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2002/187/RIF, PE/37/2018/REV/1 (EUT L 295, 21.11.2018, s. 138).

⁷⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

3. Denna förordning ska inte påverka skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheter och rättsprinciper som återges i artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen.

Artikel 2 *Definitioner*

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *ansökande stat*: den medlemsstat i vilken en ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande utfärdas.
2. *anmodad stat*: den medlemsstat till vilken en ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande översänds i syfte att denna stat ska överta förfarandet.
3. *ansökande myndighet*:
 - a) en domare, domstol, undersökningsdomare eller allmän åklagare som är behörig i det berörda ärendet, eller
 - b) en annan behörig myndighet som av den ansökande staten utsetts till sådan och som i det berörda ärendet handlar i egenskap av utredande myndighet i ett straffrättsligt förfarande och enligt nationell rätt har behörighet att ansöka om överföring av ett straffrättsligt förfarande. Dessutom ska ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande innan den översänds till den anmodade myndigheten godkännas av en domare, domstol, undersökningsdomare eller allmän åklagare i den ansökande staten efter prövning av dess överensstämmelse med villkoren för utfärdande av en sådan ansökan enligt denna förordning. Om ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande har godkänts av en domare, domstol, undersökningsdomare eller allmän åklagare får även denna myndighet betraktas som ansökande myndighet med avseende på översändandet av ansökan.
4. *anmodad myndighet*: en domare, domstol, undersökningsdomare eller allmän åklagare som är behörig att i enlighet med artikel 12 fatta beslut om huruvida en ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande ska bifallas och att vidta alla åtgärder som föreskrivs i nationell rätt.
5. *decentraliserat it-system*: ett it-system enligt definitionen i artikel 2.4 i förordning (EU).../... [digitaliseringsförordningen].
6. *brottsoffer*: ett brottsoffer enligt definitionen i artikel 2.1 a i direktiv 2012/29/EU.

Artikel 3 *Behörighet*

1. Vid tillämpning av denna förordning ska den anmodade staten vara behörig med avseende på alla brott på vilka den ansökande statens rätt är tillämplig, om
 - a) den avslår ansökan om överlämnande av en misstänkt eller tilltalad som uppehåller sig, är medborgare eller bosatt i den anmodade staten på grundval av artikel 4.7 b i rambeslut 2002/584/RIF,
 - b) den avslår ansökan om överlämnande av en misstänkt eller tilltalad för vilken en europeisk arresteringsorder har utfärdats och som uppehåller sig, är medborgare eller bosatt i den anmodade staten om den finner att det i undantagsfall, på grundval av precisa och objektiva uppgifter, finns grundad

anledning att anta att ett överlämnande, mot bakgrund av ärendets särskilda omständigheter, skulle innebära ett uppenbart åsidosättande av en relevant grundläggande rättighet som anges i artikel 6 i fördraget om Europeiska unionen och i stadgan,

- c) merparten av brottets verkningar eller en betydande del av skadan, som är en del av brottsrekvisiten, uppstod inom den anmodade statens territorium,
 - d) om ett straffrättsligt förfarande pågår mot den misstänkte eller tilltalade i den anmodade staten avseende andra sakförhållanden, och den misstänkte eller tilltalade är medborgare eller bosatt i den anmodade staten,
 - e) om ett straffrättsligt förfarande pågår mot andra personer i den anmodade staten avseende samma eller delvis samma sakförhållanden, och den misstänkte eller tilltalade i det straffrättsliga förfarande som ska överföras är medborgare eller bosatt i den anmodade staten.
2. Den behörighet som den anmodade staten har uteslutande med stöd av punkt 1 får endast utövas i samband med en ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande.

Artikel 4

Avsägelse, vilandeförklaring eller avbrytande av ett straffrättsligt förfarande

En medlemsstat som enligt sin nationella rätt är behörig att lagföra ett brott får vid tillämpning av denna förordning avsäga sig, vilandeförklara eller avbryta ett straffrättsligt förfarande mot en misstänkt eller tilltalad för att göra det möjligt att överföra det straffrättsliga förfarandet avseende detta brott till den anmodade staten.

KAPITEL 2

ÖVERFÖRING AV ETT STRAFFRÄTTSLIGT FÖRFARANDE

Artikel 5

Kriterier för en ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande

1. En ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande får bara utfärdas om den ansökande myndigheten anser att målet om en effektiv och korrekt rättskipning skulle gagnas om det berörda straffrättsliga förfarandet skulle genomföras i en annan medlemsstat.
2. Den ansökande myndigheten ska särskilt beakta följande kriterier:
 - a) Brottet har helt eller delvis begåtts inom den anmodade statens territorium, eller merparten av brottets verkningar eller en betydande del av den skada som brottet orsakat uppstod inom den anmodade statens territorium.
 - b) Den misstänkte eller tilltalade är medborgare eller bosatt i den anmodade staten.
 - c) Den misstänkte eller tilltalade uppehåller sig i den anmodade staten och denna stat avslår ansökan om överlämnande av personen till den ansökande staten på grundval av antingen artikel 4.2 i rambeslut 2002/584/RIF eller artikel 4.3 i samma beslut, om avslaget inte grundar sig på att personen omfattas av ett slutligt avgörande för samma brott som hindrar senare lagföring, eller på grundval av artikel 4.7. i detta rambeslut.

- d) Den misstänkte eller tilltalade uppehåller sig i den anmodade staten och denna stat avslår ansökan om överlämnande av personen, för vilken en europeisk arresteringsorder har utfärdats, om den finner att det i undantagsfall, på grundval av precisa och objektiva uppgifter, finns grundad anledning att anta att ett överlämnande, mot bakgrund av ärendets särskilda omständigheter, skulle innebära ett uppenbart åsidosättande av en relevant grundläggande rättighet som anges i artikel 6 i fördraget om Europeiska unionen och i stadgan.
 - e) Merparten av den bevisning som är relevant för utredningen finns, eller majoriteten av de berörda vittnena är bosatta, i den anmodade staten.
 - f) Ett straffrättsligt förfarande pågår mot den misstänkte eller tilltalade i den anmodade staten avseende samma eller andra sakförhållanden.
 - g) Ett straffrättsligt förfarande pågår mot andra personer i den anmodade staten avseende samma eller relaterade sakförhållanden.
 - h) Den misstänkte eller tilltalade avtjänar eller ska avtjäna ett straff som inbegriper frihetsberövande i den anmodade staten.
 - i) Verkställighet av påföljden i den andra medlemsstaten förbättrar troligtvis utsikterna för social rehabilitering av den dömda eller det föreligger andra skäl till varför det är lämpligare att domen verkställs i den anmodade staten.
 - j) Majoriteten av vittnena är medborgare eller bosatta i den anmodade staten.
3. En ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande i enlighet med denna förordning kan även riktas av den misstänkte eller tilltalade, av en majoritet av brottsoffren, eller av en advokat på deras vägnar, till den ansökande eller den anmodade statens behöriga myndigheter. Ansökningar enligt denna punkt ska inte ge upphov till någon skyldighet för den ansökande eller den anmodade staten att ansöka om överföring, eller att överföra, ett straffrättsligt förfarande till den anmodade staten.

Artikel 6 *Misstänkta eller tilltalades rättigheter*

1. Innan en ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande utfärdas ska den ansökande myndigheten i enlighet med gällande nationell rätt ta vederbörlig hänsyn till den misstänktes eller tilltalades rättmätiga intressen och säkerställa att deras processuella rättigheter enligt unionsrätten och nationell rätt respekteras.
2. Under förutsättning att det inte skulle äventyra utredningssekretessen ska en misstänkt eller tilltalad i enlighet med gällande nationell rätt informeras om den planerade överföringen av det straffrättsliga förfarandet på ett språk som vederbörande förstår och ges tillfälle att yttra sig muntligen eller skriftligen, såvida inte personen trots rimliga ansträngningar från den ansökande myndighetens sida inte kan lokaliseras. Om den ansökande myndigheten på grund av den misstänktes eller tilltalades ålder eller fysiska eller psykiska tillstånd anser det nödvändigt ska personens juridiska ombud ges tillfälle att yttra sig. Om ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande är en följd av att en misstänkt eller tilltalad gjort en ansökan enligt artikel 5.3 är ett sådant hörande av den misstänkte eller tilltalade inte nödvändigt.

3. Den ansökande myndigheten ska när den fattar beslut om huruvida den ska ansöka om överföring av ett straffrättsligt förfarande beakta det yttrande av den misstänkte eller tilltalade som avses i punkt 2.
4. Om den anmodade myndigheten har fattat ett beslut i enlighet med artikel 12.1 ska den ansökande myndigheten, under förutsättning att det inte äventyrar utredningssekretessen, omedelbart informera den misstänkte eller tilltalade på ett språk som vederbörande förstår om utfärdandet av en ansökan om överföring av det straffrättsliga förfarandet och därefter om den anmodade myndighetens bifall eller avslag av ansökan om överföring, såvida inte personen trots rimliga ansträngningar från den ansökande myndighetens sida inte kan lokaliseras. Om den anmodade myndigheten har beslutat bifalla ansökan om överföring av det straffrättsliga förfarandet ska den misstänkte eller tilltalade även informeras om sin rätt till rättsmedel i den anmodade staten, samt om tidsfristerna för utövande av denna rätt.

Artikel 7 *Brottsoffers rättigheter*

1. Innan en ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande utfärdas ska den ansökande myndigheten i enlighet med gällande nationell rätt ta vederbörlig hänsyn till brottsoffrets rättmätiga intressen och säkerställa att brottsoffrets rättigheter enligt unionsrätten och nationell rätt respekteras.
2. Under förutsättning att det inte skulle undergräva utredningssekretessen, och om brottsoffret är bosatt i den ansökande staten, ska brottsoffret i enlighet med gällande nationell rätt informeras om den planerade överföringen av det straffrättsliga förfarandet på ett språk som personen förstår och ges tillfälle att yttra sig muntligen eller skriftligen. Om den ansökande myndigheten på grund av brottsoffrets ålder eller fysiska eller psykiska tillstånd anser det nödvändigt ska personens juridiska ombud ges tillfälle att yttra sig.
3. Det yttrande av brottsoffret som avses i punkt 2 ska beaktas av den ansökande myndigheten när den beslutar huruvida den ska ansöka om överföring av det straffrättsliga förfarandet.
4. Om den anmodade myndigheten har fattat ett beslut i enlighet med artikel 12.1 ska den ansökande myndigheten, under förutsättning att det inte äventyrar utredningssekretessen, omedelbart informera det brottsoffer som är bosatt i den ansökande staten på ett språk som vederbörande förstår om utfärdandet av en ansökan om överföring av det straffrättsliga förfarandet och därefter om den anmodade myndighetens bifall eller avslag av ansökan om överföring. Om den anmodade myndigheten har bifallit ansökan om överföring av det straffrättsliga förfarandet ska brottsoffret även informeras om sin rätt till rättsmedel i den anmodade staten, samt om tidsfristerna för utövande av denna rätt.

Artikel 8 *Rätt till rättsmedel*

1. Misstänkta, tilltalade och brottsoffer ska ha rätt till effektiva rättsmedel i den anmodade staten mot beslut om att bifalla ansökningar om överföring av ett straffrättsligt förfarande.
2. Rätten till rättsmedel ska utövas vid domstol i den anmodade staten i enlighet med den statens rätt.

3. Tidsfristen för att utnyttja ett rättsmedel ska vara högst 20 dagar från dagen för mottagande av den information om beslutet som avses i artikel 12.1.
4. Om ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande utfärdas efter det att åtal väckts mot den misstänkte eller tilltalade ska åberopandet av ett rättsmedel mot ett beslut om att bifalla ansökan om överföring av det straffrättsliga förfarandet ha suspensiv verkan.
5. Den anmodade myndigheten ska informera den ansökande myndigheten om rättsmedel som används i enlighet med denna artikel.

Artikel 9

Förfarande för ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande

1. Intyget i bilagan ska användas för en ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande. Den ansökande myndigheten ska underteckna intyget och intyga att innehållet är riktigt och korrekt.
2. En ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande ska vara vederbörligen bestyrkt och i synnerhet innehålla följande information:
 - a) Uppgifter om den ansökande myndigheten.
 - b) En beskrivning av det brott som är föremål för det straffrättsliga förfarandet och tillämpliga bestämmelser i den ansökande statens straffrättsliga lagstiftning.
 - c) Skälen till varför överföringen är nödvändig och lämplig och i synnerhet vilket/vilka av kriterierna i artikel 5.2 som är tillämpligt/tillämpliga.
 - d) Nödvändig information som finns tillgänglig om den misstänkte eller tilltalade samt brottsoffret.
 - e) En bedömning av hur en överföring av det straffrättsliga förfarandet skulle påverka den misstänktes eller tilltalades, eller brottsoffrets, rättigheter.
 - f) Information om processhandlingar eller åtgärder av betydelse för det straffrättsliga förfarandet som har vidtagits i den ansökande staten.
 - g) Eventuella tillämpliga särskilda villkor för behandling av personuppgifter enligt artikel 9.3 i direktiv (EU) 2016/680.
3. Om den misstänkte eller tilltalade har avgett ett yttrande enligt artikel 6.2 eller om brottsoffret har avgett ett yttrande enligt artikel 7.2 ska detta yttrande skickas till den anmodade myndigheten tillsammans med ansökan om överföring av det straffrättsliga förfarandet. Om den misstänkte eller tilltalade, eller brottsoffret, yttrade sig muntligen ska den ansökande myndigheten säkerställa att den anmodade myndigheten har tillgång till den skriftliga uppteckningen av detta yttrande.
4. Ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande ska om nödvändigt åtföljas av ytterligare relevant information och handlingar.
5. Det ifyllda intyg som avses i punkt 1 och, om detta överenskommits med den anmodade myndigheten, eventuell annan skriftlig information som bifogas ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande ska översättas till ett officiellt språk i den anmodade staten eller ett annat språk som den anmodade myndigheten godtar i enlighet med artikel 30.1 c.
6. Den ansökande myndigheten ska översända ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande direkt till den anmodade myndigheten eller, i förekommande

fall, genom den centrala myndighet som avses i artikel 18. All officiell kommunikation ska antingen ske direkt mellan den ansökande och den anmodade myndigheten eller genom den centrala myndighet som avses i artikel 18.

7. Om den anmodade myndigheten inte är känd för den ansökande myndigheten ska den sistnämnda göra alla nödvändiga förfrågningar, bland annat genom det europeiska rättsliga nätverkets kontaktpunkter, för att fastställa vilken myndighet som är behörig att fatta ett beslut enligt artikel 12.
8. Om den myndighet i den anmodade staten som tog emot ansökan inte är behörig att fatta ett beslut enligt artikel 12 ska den utan onödigt dröjsmål översända ansökan till den behöriga anmodade myndigheten i samma medlemsstat och informera den ansökande myndigheten om detta.

Artikel 10

Information som ska lämnas av den ansökande myndigheten

Den ansökande myndigheten ska utan onödigt dröjsmål meddela den anmodade myndigheten vilka eventuella processhandlingar eller åtgärder av betydelse för det straffrättsliga förfarandet som vidtas i den ansökande staten efter översändandet av ansökan. Till detta meddelande ska bifogas alla relevanta handlingar.

Artikel 11

Återkallelse av en ansökan

Den ansökande myndigheten får återkalla en ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande när som helst innan den mottagit den anmodade myndighetens beslut om att bifalla ansökan om överföring av det straffrättsliga förfarandet i enlighet med artikel 12.

Artikel 12

Beslut av den anmodade myndigheten

1. Den anmodade myndigheten ska fatta ett motiverat beslut om huruvida den ska bifalla ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande och i enlighet med sin nationella rätt besluta vilka åtgärder som därpå ska vidtas.
2. Om den anmodade myndigheten finner att den information som lämnats av den ansökande myndigheten inte är tillräcklig för att den ska kunna fatta ett beslut om huruvida ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande ska bifallas kan den begära sådan ytterligare information som den anser vara nödvändig.
3. Om den ansökande myndigheten beslutar att ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande ska avslås i enlighet med artikel 13 ska den informera den ansökande myndigheten om skälen till ett sådant avslag. Misstänkta eller tilltalade och brottsoffer ska informeras i enlighet med artikel 6.4 respektive artikel 7.4.
4. Om den anmodade myndigheten har bifallit ansökan om överföring av det straffrättsliga förfarandet ska den informera den ansökande myndigheten om de rättsmedel som är tillgängliga för att överklaga beslutet om att bifalla ansökan om överföring av det straffrättsliga förfarandet, inbegripet krav och tidsfrister för användning av dessa rättsmedel. Misstänkta eller tilltalade och brottsoffer ska informeras i enlighet med artikel 6.4 respektive artikel 7.4.
5. Om den anmodade myndigheten har bifallit ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande ska den ansökande myndigheten utan dröjsmål översända ärendehandlingarna i original eller en bestyrkt kopia av dessa, eller relevanta delar

därav, samt en översättning till ett officiellt språk i den anmodade staten eller ett annat språk som den anmodade staten godtar i enighet med artikel 30.1 c. Den ansökande och den anmodade myndigheten får om nödvändigt samråda med varandra för att fastställa vilka nödvändiga handlingar, eller delar därav, som ska översändas och översättas.

Artikel 13 *Grunder för avslag*

1. Den anmodade myndigheten ska helt eller delvis avslå en ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande om ett sådant förfarande enligt den anmodade statens nationella rätt inte kan inledas mot den misstänkte eller tilltalade på grundval av de sakförhållanden som ligger till grund för ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande i ett eller flera av följande fall:
 - a) Om den gärning som ansökan avser inte utgör ett brott enligt den anmodade statens rätt.
 - b) Om ett övertagande av det straffrättsliga förfarandet skulle strida mot principen om *ne bis in idem*.
 - c) Om den misstänkte eller tilltalade på grund av sin ålder inte kan hållas straffrättsligt ansvarig för brottet.
 - d) Om brottet är preskriberat enligt den anmodade statens rätt eller villkoren för att lagföra brottet i den anmodade staten inte är uppfyllda.
 - e) Om brottet omfattas av amnesti i enlighet med den anmodade statens rätt.
 - f) Om den anmodade staten inte har behörighet avseende brottet. Sådan behörighet kan även följa av artikel 3.
2. Den anmodade myndigheten får helt eller delvis avslå en ansökan om överföring av det straffrättsliga förfarandet, om ett eller flera av följande skäl föreligger:
 - a) Immunitet eller privilegier enligt den anmodade statens rätt omöjliggör lagföring.
 - b) Den anmodade myndigheten anser att överföringen av ett straffrättsligt förfarande inte gagnar en effektiv och korrekt rättskipning,
 - c) Brottet har inte helt eller delvis begåtts inom den anmodade statens territorium, merparten av brottets verkningar eller en betydande del av den skada som brottet orsakat uppstod inte inom den statens territorium, och den misstänkte eller tilltalade är inte medborgare eller bosatt i den staten.
 - d) Det intyg som avses i artikel 9.1 är ofullständigt eller uppenbart felaktigt och har inte kompletterats eller korrigerats efter det samråd som avses i punkt 3.
3. I samtliga fall som avses i punkterna 1 och 2 ska den anmodade myndigheten, innan den beslutar att helt eller delvis avslå en ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande, samråda med den ansökande myndigheten och vid behov begära att den utan dröjsmål tillhandahåller all nödvändig information.
4. I det fall som avses i punkt 2 a, och om befogenheten att upphäva privilegier eller immunitet tillkommer en myndighet i den anmodade staten, ska den anmodade myndigheten skyndsamt begära att den myndigheten utövar denna befogenhet. Om befogenheten att upphäva privilegier eller immunitet tillkommer en myndighet i en

annan stat eller internationell organisation ska den ansökande myndigheten begära att den myndigheten utövar denna befogenhet.

Artikel 14

Tidsfrister

1. Den anmodade myndigheten ska utan dröjsmål meddela den ansökande myndigheten sitt beslut om huruvida ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande ska bifallas och under alla omständigheter senast 60 dagar efter det att den behöriga anmodade myndigheten mottagit ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande.
2. Om den anmodade myndigheten i ett enskilt fall inte kan hålla den tidsfrist som anges i punkt 1 ska den omedelbart informera den ansökande myndigheten om detta och ange skälen till förseningen. I ett sådant fall får den tidsfrist som anges i punkt 1 förlängas med högst 30 dagar.
3. Om privilegier eller immunitet fastställs i den anmodade statens rätt ska den tidsfrist som avses i punkt 1 inte börja löpa förrän om, och från och med den dag då, den anmodade myndigheten informeras om att dessa privilegier eller denna immunitet har upphävts.

Artikel 15

Samråd mellan den ansökande och den anmodade myndigheten

1. Den ansökande och den anmodade myndigheten ska om nödvändigt, och utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 12.2, 13.3 och 17.2, utan dröjsmål samråda med varandra för att säkerställa en effektiv tillämpning av denna förordning.
2. Samråd får även äga rum innan en ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande utfärdas, särskilt i syfte att fastställa om en överföring skulle gagna en effektiv och korrekt rättskipning. Den anmodade myndigheten får även samråda med den ansökande myndigheten om möjligheten att utfärda en ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande från den ansökande staten i syfte att föreslå en sådan överföring.
3. När den ansökande myndigheten samråder med den anmodade myndigheten inför en ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande ska den ge den anmodade myndigheten tillgång till information om det straffrättsliga förfarandet och får överlämna informationen till den anmodade myndigheten genom att använda intyget i bilagan.
4. En begäran om samråd ska besvaras utan dröjsmål.

Artikel 16

Samarbete med Eurojust och det europeiska rättsliga nätverket

Den ansökande och den anmodade myndigheten får i varje skede av förfarandet begära bistånd från Eurojust eller det europeiska rättsliga nätverket i enlighet med deras respektive behörighet. Eurojust får i lämpliga fall särskilt underlätta de samråd som avses i artiklarna 12.2, 13.3, 15 och 17.2.

Artikel 17

Kostnader för överföring av ett straffrättsligt förfarande

1. Varje medlemsstat ska bära sina egna kostnader för överföring av ett straffrättsligt förfarande som följer av tillämpningen av denna förordning.

2. Om översättningen av handlingarna i målet och andra relevanta handlingar enligt artikel 12.5 skulle medföra stora eller exceptionella kostnader får den ansökande myndigheten föreslå den anmodade myndigheten att de ska dela kostnaderna. Ett sådant förslag ska åtföljas av en detaljerad redovisning av den ansökande myndighetens kostnader. Efter ett sådant förslag ska den ansökande och den anmodade myndigheten samråda med varandra. Samrådet får i lämpliga fall underlättas av Eurojust.

Artikel 18

Utseende av centrala myndigheter

Varje medlemsstat får utse en eller flera centrala myndigheter med ansvar för administrationen av överföringen och mottagandet av ansökningar om överföring av ett straffrättsligt förfarande, samt för övrig officiell korrespondens i samband med sådana ansökningar.

KAPITEL 3

EFFEKTER AV ÖVERFÖRING AV ETT STRAFFRÄTTSLIGT FÖRFARANDE

Artikel 19

Effekter i den ansökande staten

1. Senast vid mottagandet av underrättelsen om att den anmodade myndighetens bifaller ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande ska detta förfarande vilandeförklaras eller avbrytas i den ansökande staten i enlighet med dess nationella rätt, såvida inte ett rättsmedel enligt artikel 8 har åberopats som har suspensiv verkan fram till dess att ett slutligt beslut om rättsmedlet har fattats.
2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 får den ansökande myndigheten i enlighet med sin nationella rätt
 - a) vidta nödvändiga utredningsåtgärder och andra processuella åtgärder, inbegripet åtgärder för att förhindra att den misstänkte eller tilltalade avviker, i syfte att verkställa ett beslut som grundar sig på rambeslut 2002/584/RIF eller ett annat instrument om ömsesidigt erkännande, eller svara på en begäran om ömsesidig rättshjälp,
 - b) upprätthålla tidigare vidtagna utredningsåtgärder och andra processuella åtgärder, inbegripet åtgärder för att förhindra att den misstänkte eller tilltalade avviker, som är nödvändiga för att verkställa ett beslut som grundar sig på rambeslut 2002/584/RIF eller ett annat instrument om ömsesidigt erkännande eller en begäran om ömsesidig rättshjälp.
3. Den ansökande myndigheten får, om den anmodade myndigheten informerar den om sitt beslut att avbryta det straffrättsliga förfarandet avseende de sakförhållanden som tas upp i ansökan om överföring av ett straffrättsligt förfarande, fortsätta eller återuppta det straffrättsliga förfarandet, såvida inte beslutet enligt den anmodade statens nationella rätt slutgiltigt omöjliggör vidare lagföring och därmed förhindrar ett fortsatt straffrättsligt förfarande avseende samma gärningar i den anmodade staten.

4. Punkt 3 ska inte påverka brottsoffrens rätt att begära att ett straffrättsligt förfarande inleds eller återupptas mot den misstänkte eller tilltalade i den ansökande staten, om en sådan rätt föreskrivs i denna stats nationella rätt, såvida inte den anmodade myndighetens beslut att avbryta det straffrättsliga förfarandet enligt den anmodade statens nationella rätt slutgiltigt omöjliggör vidare lagföring och därmed förhindrar ett fortsatt straffrättsligt förfarande avseende samma gärningar i den staten.

Artikel 20

Effekter i den anmodade staten

1. Det överförda straffrättsliga förfarandet ska regleras av den anmodade statens nationella rätt.
2. Under förutsättning att det inte strider mot den anmodade statens grundläggande rättsprinciper ska varje handling som utförs av den ansökande statens behöriga myndigheter i samband med det straffrättsliga förfarandet eller de inledande undersökningarna, eller varje åtgärd som avbryter eller tillfälligt upphäver preskriptionstiden, ha samma giltighet i den anmodade staten som om den på ett lagenligt sätt hade utförts av dess egna myndigheter.
3. Bevisning som översänds av den ansökande myndigheten får inte avvisas i ett straffrättsligt förfarande i den anmodade staten enbart på grund av att bevisningen inhämtats i en annan medlemsstat. Bevisning som inhämtats i den ansökande staten får användas i ett straffrättsligt förfarande i den anmodade staten, under förutsättning att godtagande av denna bevisning inte strider mot den anmodade statens grundläggande rättsprinciper.
4. Perioder av frihetsberövande i den ansökande staten som beslutades inom ramen för det straffrättsliga förfarande som överförs ska av den anmodade staten, under förutsättning att ett fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd utdöms i den anmodade staten, dras av från den totala tid av frihetsberövande som ska avtjänas i den anmodade staten till följd av ett fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd. Den ansökande myndigheten ska till den anmodade myndigheten för detta ändamål översända all information om hur lång tid den misstänkte eller tilltalade har varit frihetsberövad i den ansökande staten.
5. Om ett straffrättsligt förfarande bara kan inledas om anmälan lämnas in i både den ansökande och den anmodade staten ska den anmälan som lämnats in i den ansökande staten även ha giltighet i den anmodade staten.
6. Påföljden för brottet ska vara den som föreskrivs i den anmodade statens rätt, om inte annat föreskrivs däri. Den anmodade myndigheten får i enlighet med gällande nationell rätt beakta den maximala påföljd som anges i den ansökande statens rätt om brottet har begåtts inom den ansökande statens territorium. Om behörigheten uteslutande grundas på artikel 3 ska den påföljd som utdöms i den anmodade staten inte vara strängare än den maximala påföljd som föreskrivs i den ansökande statens rätt.

Artikel 21

Information som ska lämnas av den anmodade myndigheten

Den anmodade myndigheten ska informera den ansökande myndigheten om det straffrättsliga förfarandet avbryts eller om varje beslut som meddelas i slutet av det straffrättsliga förfarandet, inbegripet huruvida detta beslut enligt den anmodade statens nationella rätt slutgiltigt omöjliggör vidare lagföring och därmed förhindrar ett fortsatt straffrättsligt förfarande avseende samma gärningar i den staten, eller lämna annan information som är av

betydande värde. Den ska översända en kopia av det skriftliga beslut som meddelas i slutet av det straffrättsliga förfarandet till den ansökande myndigheten.

KAPITEL 4

KOMMUNIKATIONSSÄTT

Artikel 22 *Kommunikationssätt*

1. Kommunikation enligt denna förordning, inbegripet utbyte av det intyg som återfinns i bilagan, det beslut som avses i artikel 12.1 och andra handlingar som avses i artikel 12.5, mellan den ansökande och den anmodade myndigheten samt genom centrala myndigheter, om en medlemsstat har utsett en centralmyndighet i enlighet med artikel 18, samt med Eurojust, ska ske i enlighet med artikel 3 i förordning (EU).../... [digitaliseringsförordningen].
2. Artikel 9.1 och 9.2 samt artiklarna 10 och 15 i förordning (EU).../... [digitaliseringsförordningen] om fastställande av regler för elektroniska underskrifter och elektroniska stämplat, elektroniska handlingars rättsliga verkan och skydd för överförd information ska tillämpas på den kommunikation som överförs genom det decentraliserade it-systemet.
3. Samråd enligt artiklarna 12.4 och 15 mellan den ansökande och den anmodade myndigheten, genom den eller de centrala myndigheterna, om en medlemsstat har utsett en centralmyndighet i enlighet med artikel 18, samt med Eurojust får genomföras med hjälp av alla lämpliga kommunikationssätt, inbegripet genom det decentraliserade it-systemet.

Artikel 23 *Inrättande av ett decentraliserat it-system*

1. Kommissionen ska för tillämpningen av denna förordning inrätta ett decentraliserat it-system genom att anta genomförandeakter i vilka följande fastställs:
 - a) Tekniska specifikationer som definierar elektroniska kommunikationsmetoder för det decentraliserade it-systemet.
 - b) Tekniska specifikationer för kommunikationsprotokoll.
 - c) Mål för informationssäkerhet och relevanta tekniska åtgärder som säkerställer minimistandarderna för informationssäkerhet och en hög it-säkerhet vad gäller behandlingen och kommunikationen av uppgifter inom det decentraliserade it-systemet,
 - d) Minimimål för tillgänglighet och eventuella därtill relaterade tekniska krav för de tjänster som tillhandahålls genom det decentraliserade it-systemet.
 - e) Standarder för digitala förfaranden enligt definitionen i artikel 3.9 i förordning (EU) 2022/850.
2. De genomförandeakter som avses i punkt 1 ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 26.2.
3. De genomförandeakter som avses i punkt 1 ska antas senast den [två år efter denna förordnings ikraftträdande].

Artikel 24
Referensprogramvara

1. Kommissionen ska ansvara för skapandet, underhållet och utvecklingen av en referensprogramvara som medlemsstaterna kan välja att använda som sitt backend-system i stället för ett nationellt it-system. Skapandet, underhållet och utvecklingen av referensprogramvaran ska finansieras genom unionens allmänna budget.
2. Även Eurojust ska kunna använda den referensprogramvara som avses i punkt 1.
3. Kommissionen ska tillhandahålla, underhålla och stödja referensprogramvaran utan kostnad.

Artikel 25
Kostnader för det decentraliserade it-systemet

1. Varje medlemsstat ska bära kostnaderna för installation, drift och underhåll av de åtkomstpunkter för det decentraliserade it-systemet för vilka den är ansvarig.
2. Varje medlemsstat ska bära kostnaderna för att upprätta och anpassa sina relevanta nationella it-system för att göra dem driftskompatibla med åtkomstpunkterna, och ska stå för kostnaderna för att administrera, driva och underhålla dessa system.
3. Eurojust ska bära kostnaderna för installation, drift och underhåll av de komponenter i det decentraliserade it-systemet för vilka de är ansvariga.
4. Eurojust ska bära kostnaderna för att upprätta och anpassa sitt ärendehanteringssystem för att göra det driftskompatibelt med åtkomstpunkterna och ska bära kostnaderna för att administrera, driva och underhålla detta system.

Artikel 26
Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011⁷⁵.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 vara tillämplig.

KAPITEL 5 **SLUTBESTÄMMELSER**

Artikel 27
Statistik

1. Medlemsstaterna ska regelbundet samla in omfattande statistik för att övervaka kommissionens tillämpning av denna förordning. Myndigheterna ska bevara denna statistik och översända den till kommissionen varje år. De får behandla personuppgifter som är nödvändiga för statistikproduktionen. Statistiken ska omfatta följande:
 - a) Antal ansökningar om överföring av ett straffrättsligt förfarande, inbegripet kriterierna för ansökan om överföring, fördelat på anmodad stat.

⁷⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

- b) Antal bifall respektive avslag av ansökningar om överföring av ett straffrättsligt förfarande, inbegripet skälen för avslag, fördelat på ansökande stat.
 - c) Antal utredningar och åtal som inte drevs vidare sedan ansökningar om överföring av straffrättsliga förfaranden bifallits.
 - d) Hur lång tid det tagit att översända information om beslut att bifalla eller avslå ansökningar om överföring av straffrättsliga förfaranden.
 - e) Antal rättsmedel som använts av misstänkta, tilltalade eller brottsoffer för att överklaga beslut om att bifalla ansökningar om överföring av straffrättsliga förfaranden, samt antal beslut där överklagande beviljats.
 - f) Från och med fyra år efter dagen för ikraftträdande av de genomförandeakter som avses i artikel 23.1, de kostnader som uppkommit enligt artikel 25.2.
2. Referensprogramvaran och, om det är utrustat för detta, det nationella backend-systemet ska programmatiskt samla in de uppgifter som avses i punkt 1 a, b och d och årligen översända dem till kommissionen.

Artikel 28 *Ändringar av intyget*

Kommissionen ges befogenhet att i enlighet med artikel 29 anta delegerade akter om ändring av bilagan i syfte att uppdatera eller göra tekniska ändringar av denna bilaga.

Artikel 29 *Utövande av delegeringen*

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 28 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den [*det datum då denna förordning börjar tillämpas*].
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 28 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 28 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 30

Anmälan

1. Senast den [*datum då denna förordning börjar tillämpas*] ska varje medlemsstat till kommissionen anmäla följande:
 - a) De myndigheter som i enlighet med dess nationella rätt är behöriga i enlighet med artikel 2.3 och 2.4 att utfärda och/eller godkänna och verkställa ansökningar om överföring av ett straffrättsligt förfarande.
 - b) Information om den eller de utsedda centrala myndigheterna, om medlemsstaten vill utnyttja den möjlighet som föreskrivs i artikel 18.
 - c) De språk som godtas för ansökningar om överföring av ett straffrättsligt förfarande och övrig information som lämnas till stöd för sådana ansökningar.
2. Kommissionen ska offentliggöra den information som mottas enligt punkt 1, antingen på en särskild webbplats eller på webbplatsen för det europeiska rättsliga nätverk som inrättats genom rådets beslut 2008/976/RIF⁷⁶.

Artikel 31

Förhållande till andra internationella avtal och överenskommelser

1. Utan att det påverkar deras tillämpning mellan medlemsstater och tredjeländer ersätter denna förordning från och med den [*den dag då denna förordning börjar tillämpas*] motsvarande bestämmelser i den europeiska konventionen om överförande av lagföring i brottmål av den 15 maj 1972 och den europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål av den 20 april 1959, som är tillämpliga mellan de medlemsstater som är bundna av denna förordning.
2. Utöver denna förordning får medlemsstaterna ingå eller även fortsättningsvis tillämpa bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser med andra medlemsstater efter denna förordnings ikraftträdande endast i den mån sådana avtal eller överenskommelser gör det möjligt att ytterligare stärka syftena med denna förordning och bidrar till att förenkla eller ytterligare underlätta förfarandena för överföring av ett straffrättsligt förfarande och under förutsättning att de skyddsnivåer som anges i detta direktiv respekteras.
3. Medlemsstaterna ska senast den [*datum då denna förordning börjar tillämpas*] informera rådet och kommissionen om vilka befintliga avtal eller överenskommelser enligt punkt 2 som de vill fortsätta att tillämpa. Medlemsstaterna ska också inom tre månader efter det att de har undertecknat nya avtal eller överenskommelser enligt punkt 2 informera kommissionen om detta.

Artikel 32

Rapportering

Senast fem år efter [*den dag då denna förordning börjar tillämpas*] ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om tillämpningen av denna förordning som baserar sig på den information som medlemsstaterna lämnat i enlighet med artikel 27.1 och som sammanställts av kommissionen.

⁷⁶ Rådets beslut 2008/976/RIF av den 16 december 2008 om det europeiska rättsliga nätverket (EUT L 348, 24.12.2008, s. 130).

Artikel 33
Övergångsbestämmelser

Innan den skyldighet som avses i artikel 22.1 blir tillämplig ska kommunikationen mellan ansökande och anmodade myndigheter och, i tillämpliga fall, kommunikation genom centrala myndigheter, samt med Eurojust i enlighet med denna förordning ske på andra lämpliga sätt och med beaktande av behovet av ett snabbt, säkert och tillförlitligt informationsutbyte.

Artikel 34
Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med [den första dagen i den månad som följer på perioden på två år efter dagen för denna förordnings ikraftträdande].

Behöriga myndigheter ska vara skyldiga att använda det decentraliserade it-systemet för kommunikation i enlighet med denna förordning från och med den första dagen i den månad som följer på perioden på två år efter antagandet av de genomförandeakter som avses i artikel 23.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande